

РАЗГВОР СА ДИРЕКТОРОМ ГИМНАЗИЈЕ

ПЛАНИРАНА ГЕНЕРАЛНА РЕКОНСТРУКЦИЈА ШКОЛСКИХ ОБЈЕКТА

• Већ трећа генерација похађа реформисану наставу. Шта мислите колико је реформа успјешна и који су њени слиједећи токови?

- Познато је да ову генерацију трећег разреда 2009/2010 чека прва државна матура која је екстерног типа. Ову матуру обавља Испитни центар као институција која се иначе бави истраживањем образовања у Црној Гори. У претходној школској години имали смо прву пробну матуру. Испитни центар ће овим пробним матурама моћи да утврди квалитет рада школа и да одговарајуће тестове прилагоди обиму и знању са пробних матура. Послије прве државне матуре тачно ће се знати која је школа најбоља у Црној Гори, односно биће извршено њихово рангирање. Матуру полажу сви ученици, без права ослобађања. Знамо да је првој генерацији најтеже, али Испитни центар ради на томе да ученици буду добро информисани. Ученици и професори су на вријеме обавијештени о начину избора обавезних изборних предмета. Сваки ученик је добио брошуру о обавезним изборним предметима у функцији допуне матурског стандарда.

• У складу са реформом, да ли је направљен искорак у опремању школских просторија?

- Познато је да је до сада Министарство уложило прилично средстава у опремање кабинета. Сви столови и столице су замјењени. Најновији кабинет у школи је кабинет информатике, који је опремљен рачунарском техником према нивоу ученика. Компјутерима су опремљени: зборница, библиотека, рачуно-

водствени сектор, канцеларије педагога и директора. Школа је највише уложила у опремање библиотеке, која ради као читаоница. Библиотека добија велики број књига на поклон или донациом министарства. Нови наставни предмети са новим наставним програмима траже и савремену опрему.

• У претходном периоду уложена су значајна средства у реновирање постојеће зграде. Да ли се може очекивати настава радова на ентеријеру и екстеријеру?

- На екстеријеру школе доста је урађено, то се да примјетити: од фасаде до замјене кровног покривача. Екстеријер школе ће доћи до правог изражаја када се замјени комплетна столарија, прозори, врата ткз. елоксирана браварија. Међутим, слиједи генерална реконструкција Гимназије: поред замјене столарије обавиће се и измјена дрвених греда, електро инсталације, водоводне инстала-

ције, топловодних инсталација, затим сређивање мокрих чворова и свега онога што је дотрајало. Ових дана расписан је тендер за израду пројекта, а инвеститори су: Министарство просвјете и науке и Општина Пљевља. Послије одабира пројектанта, ради ће се фазна реконструкција школе која ће коштати два милиона евра.

• Можемо ли идуће године очекивати увођење друге смјене?

- У нареднок школској 2009/2010. години школа ће радити у двије смјене, зато што постоји велики број обавезних изборних предмета. Примјера ради: ове школске године школа има 56 изборних група у првом, другом и трећем разреду, а идуће школске године ученици четвртог разреда имаће осам часова седмичне наставе изборних предмета. Радом у двије смјене био би избјегнут осмочасовни дневни распоред.

(Наставак на 2. страни)

ИЗ РАДА ОМЛАДИНСКОГ ПАРЛАМЕНТА

ЕДУКАТИВНЕ ТРИБИНЕ

Омладински парламент Гимназије у сарадњи са Домом здравља Пљевља, а у циљу превентивног дјеловања и очувања здравља ученика, у току 2007/08. шк. г организовао је низ едукативних трибина.

Прва трибина о карционима дојке одржана је 23. октобра, а о дијабетесу 28. новембра 2007.г.

Трибина о сиди одржана је поводом 1. децембра, Свјетског дана борбе против сиде.

У току другог полугодишта теме на трибинама биле су: Репродуктивно здравље младих трудница и заштита од трудноће, затим Пушење, алкохолизам и наркоманија.

Истовремено чланови ОП, вршњачки едукатори, са ученицима 1. разреда који изучавају изборни предмет "Хемија и живот" реализовали су радионице "Здрави стилови живота против злоупотре-

требе дроге".

У периоду од 5. до 10. маја 2008. г. Омладински парламент организовао је низ активности под називом "Недеља борбе против наркоманије", уз подршку Секретаријата за друштвене дјелатности општине Пљевља.

Омладински парламент Гимназије формиран је октобра 2005. г. Пројекат је реализовало НВУ "Вива Вита", захваљујући подршци америчког конзулата из Подгорице и сагласности Министарства просвјете и науке Црне Горе.

Од оснивња Парламент је покренуо и реализовао много акција. Али, главни циљ и приоритет у раду Парламента је прикупљање средстава за реконструкцију и враћање првобитној намјени простора који је некада био Клуб ученика Гимназије.

Роса Терзић, проф.

Лучоноше у школској 2007/08. години

Слиједећи ученици су у току школовања постигли одличан успјех из свих наставних предмета ("Луча I"): Ивона Лучић, Шефкет Дрнда, Ивана Кезић, Страхиња Вранеш, Сања Перовић, Емина Халиловић, Тијана Спајић, Ана Грба и Владан Лаловић.

Слиједећи ученици су у току школовања постигли општи од-

личан успјех ("Луча II"): Бојан Ђузовић, Милица Дајевић, Амра Дурутлић, Маја Тошић, Тијана Џогаз, Веско Стевановић, Тијана Вуковић, Емира Куртановић, Марина Вујановић, Уна Вуканић, Марко Цвијовић, Данко Секулић, Бојан Крвавац, Ивана Лукић, Ана Станковић и Невена Лаковић.

РАЗГВОР СА ДИРЕКТОРОМ
ГИМНАЗИЈЕ

ПЛАНИРАНА ГЕНЕРАЛНА РЕКОНСТРУКЦИЈА ШКОЛСКИХ ОБЈЕКТА

(Наставак са 1. стране)

● Ученици ове школе постигли су значајне резултате на Републичком такмичењу. Шта нам можете рећи поводом тога?

- Успјех ученика на државном такмичењу 2007/2008. године је изванредан. Листајући летописе прошлих година може се слободно закључити да је ово најбољи резултат у историји Гимназије. У научним дисциплинама као што су математика, физика, хемија, биологија и страним језици (руски, енглески, француски), Гимназија је освојила шест првих мјеста и још једном показала да је у самом врху гимназија у Црној Гори. Ученике је наградио градоначелник Општине др. Филипа Вуковића, пригодном књигом и новчаним износом од 100 евра. Министарство просвјете и науке поклонило је лап-топ-ове последње генерације. Т-цом их је наградио бесплатним једногодишњим коришћењем Интернет-а, а Школа пригодним поклонима, према својим могућностима. На свечаној сједници када су додјеливане дипломе Луча и матурске дипломе, сваки наш ученик добио је квалитетну књигу и одлазак на сајам књига у Београд. Остали ученици који су учествовали на такмичењу освојили су значајан број бодова, тако да и то показује да је наша гимназија у самом врху у Црној Гори.

● Гимназија има значајну улогу у културном животу града. Који су значајни догађаји обиљежили претходну школску годину?

- У претходној школској години Гимназија није оскудјевала културним дешавањима, како за ученике тако и за грађане. Ученици су изводили више позоришних представа на нашем и француском језику. Осим представа ту су и књижевне вечери организоване на нивоу града. Гости су нам били писци: Светислав Басара, Љубивоје Ршумовић, Душан Говедарица, Љиљана Хабјановић-Ђуровић, затим музички умјетници: Вили Фердинанди, Лела Пешић и Игор Перазић ("Трио класика"). Омладински парламент организовао је разна предавања и радионице.

● Да ли ће се и ове школске године наставити традиција одржавања спортских такмичења?

- Професори физичког васпитања "затровали" су ученике такмичењима у дисциплинама: кошарка, одбојка, фудбал, стони тенис... Много је важно да се ђаци баве спортом, а кроз школу се то најбоље одрађује. Реконструкцијом физкултурне сале и просторија које су у њеној функцији, ученици ће имати много боље услове. Ту су и свлачионице, које ће бити уређене по европским стандардима. Многи наши ученици су чланови спортских клубова. Они дају значајан допринос развоју спорта у граду. Професори физичког васпитања одлично организују спортске активности: спортски дан који је дефинисан као пјешачење један је од значајних сегмената спорта у школи. Важно је поменути и женски фудбал. Ученице у женском фудбалу освојиле су друго мјесто у Црној Гори. Екипу је водила професорица Мервана Манојловић.

Милица Бубања П
Гордана Јеловац П

КАКО ПОБОЉШАТИ ЕФЕКТЕ ОБРАЗОВНОГ ПРОЦЕСА

УЧЕЊЕ УСМЈЕРЕНО НА УЧЕНИКА

Поуздани, иновативни, креативни људи с вишим нивоима знања и вјештина, са ставовима који промовишу једнакост и препознају различитост, уједно су и људи који се суочавају са промјенама и потребама појединца, економије и друштва.

Оспособити и припремити ученика за такву нову улогу у друштву обухвата низ активности, и не само у школи. Поред развоја свијести и усмјеравања ученика током школовања, неопходно је и њихово даље оспособљавање на радном мјесту кроз информално (инструкторство, менторство и учење од других колега), електронско и комбиновано учење.

Стварање културе оријентисане на учење представља кључну компоненту и ефективног цјеложивотног учења и ефективног развоја људских ресурса, везаних за будућа привредна и друштвена кретања.

Тим CARDS Project-а организовао је семинаре за програме оспособљавања: "Обука тренера" и "Учење усмјерено на ученика".

Програми су дио пројекта Европске агенције за реконструкцију

"са жељом да се промовишу приступи на нивоу организација образовања и оспособљавања у сјеверном региону Црне Горе". У оквиру програма наставници су обучавани да препознају компоненте, примјењују нове, дјелотворне стратегије оспособљавања и да презентују усвојена знања. Издвојићемо веома важну тему за активан процес учења:

ПОБОЉШАЈТЕ УЧЕЊЕ У ЦРНОЈ ГОРИ ЗА 30%

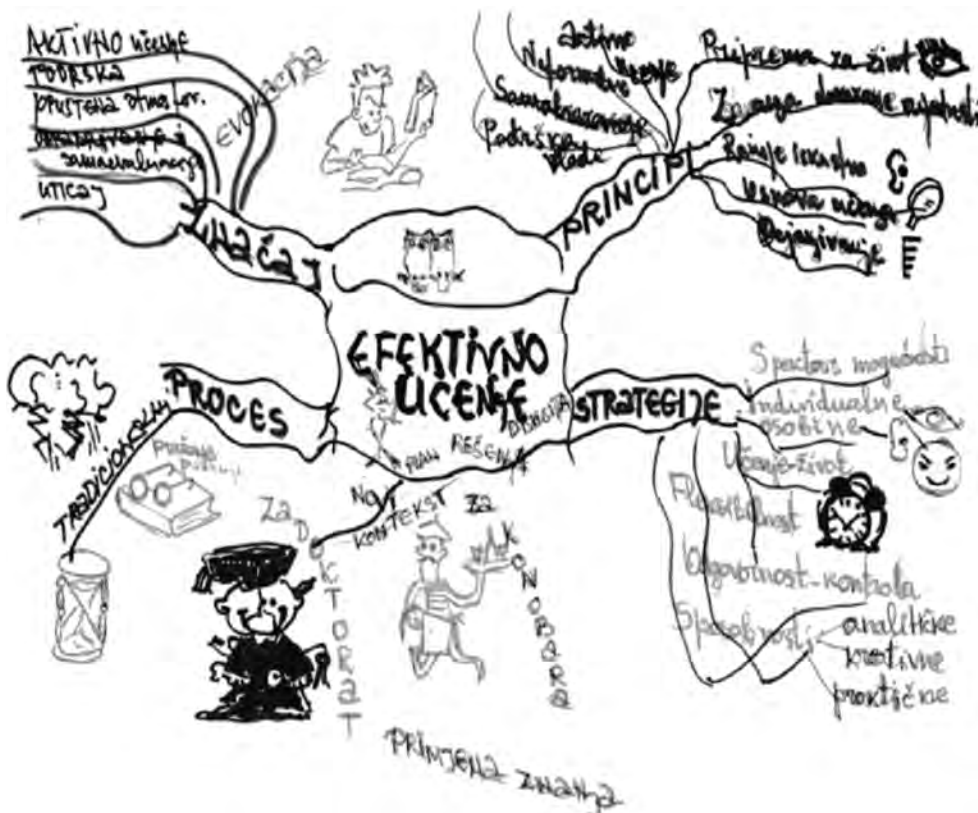
(БЕЗ ДОДАТНИХ СРЕДСТАВА)
ДАВАЊЕМ КОНСТРУКТИВНЕ
ПОВРАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Учење је активан процес. У почетку планирамо, затим покушавамо да реализујемо план и након свега добијамо повратну информацију за наш труд. Управо ту повратну информацију користимо да побољшамо рад који смо непосредно завршили. У образовању, често, наша наредна активност обухвата оно што смо научили. Повратна информација утиче на наш однос према раду, мишљење о нама самим, наравно и на мотивацију ученика.

Давање добрих повратних информација је вјештина која се може научити и усавршити.

"Прва ријеч" требало би да Вам помогне:

- да почнете тако што ћете тражити самопроцјену ученика
- да позитивно реагујете на добре ствари у раду ученика
- да дајете корисне сугестије на начин који би могао да побољша њихов рад
- да исправите грешке које су откривене током њиховог рада
- да дајете сугестије како могу у будућности да промјене свој приступ
- да урадите ово на начин који показује поштовање самостално-

сти и способности сваког ученика - да ово урадите на начин на који се добро и ефикасно користи ваше вријеме

ПОВРАТНА ИНФОРМАЦИЈА У "СЕНДВИЧУ"

- Почните са позитивним коментарима

Ученици морају да знају шта су урадили правилно и добро, да би наставили да раде са осјећањем задовољства. Они понекад нешто ураде добро случајно, зато је неопходно објаснити зашто је то тако и у ком погледу је било правилно и добро. Саопштење мора да буде:

- Јасно. Немојте бринути због употребе клишеа

- Специфично. "Кад емоционални тренутак прође, интелектуална глад остаје"

- Лично. Ученик осјећа да је признат као појединац; употреба личног имена ученика доприноси таквом осјећању

- Искрено. Као и истина, искрена вијест се јасно разликује од чињенице и нашег суда

- Дајте негативне коментаре конструктивно

Реците ученицима зашто је нешто било погрешно и шта могу да ураде боље. Морају да знају у ком погледу је рад био погрешан, лош, неодговарајући, уз сугестије на који начин да исправе грешку или да боље ураде задатак. Пожељно је да коментари на погрешне одговоре буду такви:

- да ученик не понови специфичну грешку

- да може да идентификује неспоразуме који су довели до грешке

- да може да развија ново и боље разумјевање

Негативан коментар мора да буде:

- Специфичан. Требало би да ученицима буде јасно на шта реагујете. Објасните у ком је погледу рад погрешан, неодговарајући или...

- Конструктиван. Предложите начин на који би рад могао бити бољи. Предложите изворе информација. Дајте им прикладан подстрек, охрабрење.

- Љубазан. Специфично је љубазно. Конструктивно је љубазно. "Лоше" нечитко написано на дну стране је окупно.

- Искрен. Као и код позитивног коментара.

- Завршите позитивно, уз снажан подстицај и охрабрење

Реците што год можете са призвуком охрабрења и истине. Вјероватно постоји нешто, што испуњава оба критеријума.

Јадранка Јестровић
Росанда Терзић

ПРАВИЛА ДИЈАЛОГА

Култура говора је тачка сударања науке и живота

Педантни, захтјевни, двосмислени људи не могу очекивати пријатан дијалог.

Добро је бити обавјештен и упуштати се у дискусију толико, колико да изнесете логично мишљење с мало ријечи. Чувајте се горчине и нестрпљења. С њима у себи, не нападајте туђе ставове. Не будите упорни у одбрани свог мишљења кроз жустру препирку. Уколико поштујете упутства, разговор постаје занимљив. Саговорници не губе добро расположење. Имају могућност да извуку поуку. Чак и најпаметнији људи у таквом разговору пронађу сижу за размишљање.

Тачка сударања науке о језику и живота, односно свакодневног познавања језика обичног човјека, је култура говора. Циљ је да сусрет критичког и говорног језика буде добронамјеран и плодотворан. Наравно, то захтјева вољу, напор, храброст и искреност.

Људи, са храбрим изјавама да знају шта је то важно за опште добро, веома су гласни. Вјероватно и ти покушаји, уколико су искрени, воде у прогрес.

Но, немам намјеру да полемишем о ставовима. Чињеница је, да њихова култура говора одговара потребама публике која их прихвата. Колико је одмјерена, колико одговара законима језика, можда у овом тренутку не треба судити. Вријеме доноси рјешења, ма какве жеље и намјере имали.

Јадранка Јестровић

ИЗ ПРОШЛОСТИ И САДАШЊОСТИ ГИМНАЗИЈЕ У ПЉЕВЉИМА

● "Политика" је 29. 12. 1904. године донијела вијест:

На духовном концерту приређеном у сали Велике Школе-чији је приход намењен подизању гимназије у Пљевљу-Краљ је дао приход 300 динара у злату.

● "Правда" (Београд) 6. 11. 1931.године доноси вијест:

У ПЉЕВАЉСКОЈ ГИМНАЗИЈИ ЗАБРАЊЕН ФУДБАЛ

По наређењу Министарства просвете и Банске управе директор Пљеваљске гимназије г. В. Нешковић забранио је својим ученицима занимање и учествовање у фудбалским утакмицама због рђавих последица по здравље. Место тога препоручио је ђацима да се уписују у соколска друштва у којима се, напротив, строго води о правилном телесном и духовном развијању омладине.

● "Политика" 10. 6. 1970. јавља:

ОДЛИЧАН УЧЕНИК ОДБИО ДА ПРИМИ СВЕДОЧАНСТВО

Оно што је доживео разредни старешина III₁ у гимназији у Пљевљима вероватно није забележено у школској пракси. Ученик Мишо Зајевић одбио је да прими сведочанство иако је имао одличан успех. Ученик је сматрао да не заслужује такав успех-јер му је једна "четворка" на седници Разредног већа исправљена. Зајевић сматра да ученик треба да има оцене које су реалан одраз његовог знања. Он мисли да му оцену из руског језика није требало мењати јер су други ученици са истим знањем добили врло добре оцене.

У овој школи се дешавало да ученик који понавља или почаже поправни испит неће да прими сведочанство, али се никада раније није десило, да то учини одличан ученик.

● "Вијести" од фебруара 2005. пишу:

ДИРЕКТОРУ ГИМНАЗИЈЕ КАЗНА ЈЕР ЈЕ ПУШИО У КАНЦЕЛАРИЈИ

Пљевља-Санитарна инспекција претходних дана је контролисала поштовање Закона о забрани пушења на јавним мјестима у здравственим, школским и предшколским установама на подручју пљеваљске општине.

Пљеваљски санитарци написали су и двије мандатне казне од 25 еура особама које су затекли да пуше на јавним мјестима.

Међу кажњенима је и директор пљеваљске Гимназије Драгоје Кнежевић, кога је инспекција затекла са цигаретом у канцеларији.

Он је јуче "Вијестима" рекао да му је написана казна и да је јуче уплатио предвиђени износ. Кнежевић је објаснио да је пушио у канцеларији, јер у њој сам ради и да тиме никога не трује.

Припремио: др Раде Џуверовић

ФАКТОРИ УСПЈЕХА УЧЕНИКА

ВИШЕ САРАДЊЕ ИЗМЕЂУ ПОРОДИЦЕ И ШКОЛЕ

На успјех ученика утиче велики број фактора, један од њих је свакако и сарадња породице и школе.

Сарадња породице и школе реализује се путем родитељских састанака, индивидуалне и групне сарадње са родитељима и Савјета родитеља.

Општи родитељски састанци се организују по потреби и на њима се родитељи упознају са општим питањима из живота и рада школе, образовањем и васпитањем ученика и другим питањима значајним за успјешан рад ученика и школе.

Одјељенски родитељски састанци организују се обавезно 4 пута у току школске године, а по потреби и више. На њима се дискутује о свим питањима битним за одјељење као цјелину.

Индивидуални разговори (информације) организују се са циљем размјене мишљења наставника, родитеља и стручних сарадника.

Групне разговоре организује одјељенски старјешина у сарадњи са стручним сарадницима, са родитељима оних ученика који имају сличне или исте потешкоће у учењу и понашању, који постижу лоше резултате у учењу, не понашају се у складу са законским нормама, имају озбиљне социјалне проблеме и слично.

Савјет родитеља заступа интересе родитеља и ученика и свој рад усмјерава на унапријеђење васпитно-образовног рада, кроз различите активности предвиђене Статутом школе.

Успјешна сарадња на релацији родитељ-школа поред осталог зависи од личности, и одјељенског

старјешине и родитеља. Дешава се да имамо незаинтересоване родитеље који сматрају, да ако су дјеца обезбједили пристojне материјалне услове, тиме задовољили своју родитељску дужност. С друге стране има родитеља, који своје неостварене амбиције желе остварити кроз дјецу при чему не воде рачуна о могућностима дјеце, њиховим жељама, потребама, амбицијама. Не дозвољавају им право на избор, и код такве дјеце често се јављају психо-соматске тегобе (дјеца се жале на честе главобоље, болове у стомаку, мучнину и сл.). Презакхтјевни родитељи се често бране причом да нису они ти који теже успјеху, већ да дијете има превисоке амбиције, што је често и тачно. Наиме, дјеца брзо уче, па већ на раном узрасту препознају очекивања и захтјеве родитеља, те све подреде једном наизглед једноставном циљу-родитељском повјерењу.

Свакако на развој личности дјетета и његов успјех у васпитно-образовном раду, неопходно је остварити здрав однос на релацији родитељ-дијете и родитељ-школа. С тога је потребно редовно посјећивати школу, бити у току са дешавањима, учествовати у активностима које школа организује. Обостраном сарадњом можемо значајно утицати на унапријеђење васпитно-образовног рада, а тиме и на бољи успјех ученика у школи.

Од укупно уписаних 85 ученика са одличним успјехом из основне школе, на крају I разреда Гимназије било је 49 са одличним успјехом, 35 са врло добрим и 1 ученик са добрим успјехом.

Од 50 ученика уписаних са врло добрим успјехом на крају I разреда Гимназије било је 30 ученика са врло добрим успјехом, два са добрим и 2 са довољним успјехом.

6 ученика са добрим успјехом из основне школе остварили су исти успјех и на крају I разреда Гимназије.

Школске 2007/2008. године уписан је 31 ученик са дипломом Луча и то: из ОШ "Ристан Павловић" 13, ОШ "Салко Аљковић" 10, ОШ "Бошко Буха" 4 и из осталих школа 4 ученика. На крају I разреда са свим одличним оцјенама, из свих наставних предмета било је: 8 ученика из ОШ "Ристан Павловић", 7 из ОШ "Салко Аљковић", 3 из ОШ "Бошко Буха" и 2 ученика из осталих школа. Укупно 20 ученика. Остали ученици су такође имали одличан успјех. У поређењу са претходним годинама "лучоноше" су много стабилније по успјеху, обзиром да је међу њима раније био запажен број врло добрих ученика на крају I разреда Гимназије. То говори о реалнијем критеријуму приликом додјеле диплома "Луча" у основној школи.

Наведени подаци говоре да су ученици са добрим успјехом из основне школе задржали исти успјех и у Гимназији, а да су запажене осцилације код одличних и врло добрих ученика из основне школе (нпр. један ученик са одличним успјехом из основне школе је добар у I разреду Гимназије, а два ученика са врло добрим успјехом у основној школи су довољни у I разреду Гимназије).

Мила Ненадић, педагог

УТИСЦИ СА САЈМА КЊИГА

РИЗНИЦА ПИСАНЕ РИЈЕЧИ НА ЈЕДНОМ МЈЕСТУ

Ученици и професори наше Гимназије посјетили су 25. октобра Сајам књига у Београду.

У Београд смо стигли рано ујутру. После мало лутања стигли смо и до Сајмишта. Нашли смо гдје да се окријепимо и попијемо кафу после напорног пута. Сајам се отворио у десет.

Никад нисам видио толико књига на једном мјесту. Било ме је страх. Одакле почети? Шта купити и изабрати? Како

се одлучити? Треба ли је имати неки план или куповати насумисе. У почетку сам испланирао да обиђем издаваче, да видим шта ми се свиђа и запишем наслов, и да на крају донесем коначну одлуку шта да купим. Али сам схватио, већ код трећег издавача, да то неће ићи. Шта сад? Напао сам Интернет киоск.

Скинуо сам "Топ Тен" листу књига објављених од 2000. Затим и још једну. Онда и листу препоручених књига о неким темама које су ме интересовале. Све сам то искомбинуао у једну листу, са неких 20-ак књига. Готово. Остао је још само онај тактички дио: требало се пробићи кроз ту гунгулу, стићи до одређеног издавача и купити књигу, за најкраће могуће вријеме. То би ми, да се нисам морао сударати са осталим људима, прошло као за час. Овако

ме је сударање, гурање, чекање на ред, стално подсећало да сам и сам ту присутан, и нисам могао да се скроз препустим том "тактичком" дијелу. Но добро, било је подношљиво.

Завршио сам. Изапшао сам испред сајма да се одморим. Полако су стизали и остали. Изгледали су изгубљено, колико због вреве и загушљивости у сајму, толико и због тога што су се питали јесу ли нешто заборавили,

је ли требало да још нешто узму, је ли нека књига и сувише скупа за оно што има у њој. Мени је било доста. Ја сам за тај дан завршио. Држали смо у рукама кесе, повијени, а најлон нам се усијецао у руке. Нека ми још неко каже да књиге нису физички рад.

Књиге сам поређао у ред за читање. На почетку реда стоји нека књига још од августа. Њу стално прескачем. Можда што је дебела. Не знам више ни зашто је на почетку реда. А ове књиге, које сам узео на Сајму, ће ваљда доћи на ред. Проблем је био поређати их, пошто нисам знао ништа о њима, морао сам судити према насловима. Ипак, пекића сам ставио првог, нега ћу одмах прочитати. То је бар лако. Не носи сајмовски булевар дабе његово име. Палахњук, Куци, Набоков, Ишигуро, Кјеркергор, Минковски ће добити својих пет минута. Можда.

Никола Милинковић IV₅

ПРВА ВИСОКО-ШКОЛСКА УСТАНОВА У НАШЕМ ГРАДУ

Гимназијалци посјетили Машински факултет

Дана 21. октобра за матуранте пљеваљске Гимназије организована је посјета одсеку Машинског факултета у Пљевљима, смјер: машинска обрада дрвета.

У пратњи разредних старјешина проф. Емире Хамзић и проф. Радоша Зуковића, као и директора Гимназије, Драгана Зуковића, ученици 4. разреда, имали су прилику да се упознају са радом и инвентаром Академског центра.

Новоадаптирани објекат, у коме се изводи настава, налази се у кругу Гарнизона Војске Црне Горе, а званично је отворен 2. септембра ове године. Зграда факултета, уређена по савременим академским стандардима, има све потребне услове за рад и боравак, како студената тако и професора, који долазе на предавања из Подгорице. Факултет је опремљен савременим училима, а посједује и

неколико рачунарских сала што у многоме олакшава праћење наставе.

Наш водич била је гђа Милена Вуковић, руководилац Машинског Факултета у Пљевљима, од које смо и сазнали нешто више о самим студијама.

"Настава се одвија свакодневно, прије и после подне, од понедељка до суботе. План и програм је по "Болоњи". Студије су трогодишње, с тим што студенти после завршене треће године имају могућности да наставе четворогодишње студије. Имамо пет смјерова. Након двије године стандардних студија, на трећој години, студенти се одлучују за смјер који ће да студирају. У Пљевљима ће бити дрвопрерада. И сви они студенти, који студирају у Подгорици, ако буду жељели да упишу трећу годину дрвопрераде, мораће да похађају наставу у Пљевљима.

Ове године уписано је 57 студената: од тога три студента из Рожаја и 2 из Босне. Сви студенти

Горан Булајић, декан подгоричког Машинског факултета и Филип Вуковић, предсједник општине Пљевља свечано пресекли врпцу 2. септембра 2008.

су добили стипендије. Студентима на буџету додијелене су мјесечне стипендије у износу од 100 евра, а самофинансирајућим студентима 150 евра. Вриједност студија је 500 евра на годишњем нивоу. Уплаћују се двије рате од по 250 евра у септембру и фебруару.

Као корисну информацију будућим студентима издвајамо принципе бодовања при упису на Машински факултет.

"За ученике гимназија бодују се математика и физика. За ђаке других школа математика и механика. Бодују се оцјене из 3. и 4. разреда. Уколико ученик није имао механику или физику у 3. и 4. години узима се оцјена из 1. и 2. године. А ко је имао поменуте предмете само у једној години, та се оцјена преписује и у другу. Јако су битни изборни предмети као и успјех у све четири године средњошколског школовања, на-

равно и завршни матурски испит."

О даљим плановима госпођа Вуковић каже:

"Наручена су и два аутомата за кафу и грицкалице, како би студенти могли да конзумирају нешто за вријеме паузе и одмора. У току су и завршни радови на студентском бифеу. Факултет ће организовати и курсеве енглеског језика свих нивоа, а од 1. новембра почеће са радом и полазници курса AUTO CAD -2009."

Матуранти су понијели веома позитивне утиске, како о особљу са којим су имали прилику да разговарају и сазнају додатне информације, тако и о изузетно чистом и уређеном ентеријеру. Ова посјета, првенствено едукативног карактера, може се сматрати једним новим и веома значајним искуством на путу ка даљем образовању.

Тијана Пејатовић IV₅

Зграда Машинског факултета - одјељење Пљевља

ИСТОРИЈА СВИЈЕТА У ШЕСТ ПИЋА

Жеђ је смртоноснија од глади. Кад су прије више десетина хиљада година прве групе људи кренуле у потрагу за храном, морале су да се држе близине ријека, извора и језера, не би ли имале сталан приступ свјежој води. Од тада, па до данас, пиће је у великој мјери утицало на људску историју.

Тек у последњих десетак хиљада година појавила су се и друга пића спремна да узурпирају неприкосновени статус воде. Она не постоје у природи већ морају да се произведу.

Како се историја мијењала, тако је свако вријеме, мјесто и свака култура имала своје омиљено пиће. Свако од тих пића постајало је популарно када се јавила потреба за њим, или се уклопила у историјске тенденције; у неким случајевима она су имала и неочекивани утицај на ток историје. Осим уобичајене периодизације, историју је могуће подијелити на периоде у којима су доминирала различита пића. Ток свјетских збивања обиљежило је шест веома различитих напитака: пиво, вино, жестока алкохолна пића, кафа, чај и кока-кола (три садрже алкохол, три кофеин).

Догађај који је усмјерио човјечанство ка модерном добу, био је усвајање земљорадничког начина живота. Наиме, почетак узгајања житарица-прво на Блиском истоку прије отприлике десет хиљада година, ишао је у корак с појавом рудиментарних врста пива. Прве цивилизације, које су поникле око пет хиљада година касније у Месопотамији и Египту су двије паралелне културе израђене на вишку житарица добијених организованом екстензив-

ном производњом. На само да је пиво хранило, него су и наднице и оброци плаћани хљебом и пивом, пошто су житарице чиниле основу привреде.

Помаци које је процват културе у полисима старе Грчке у првом миленијуму прије нове ере донио у филозофији, науци, политици и књижевности, још увијек чине основу модерне науке и филозофије. Вино, које је било у крвотоку ове медитеранске цивилизације, постало је основно средство трговине у великим прекоморским трговачким походима преко којих су се грчке идеје и култура ширила на све стране свијета. Политика, филозофија и поезија биле су главне теме на званичним пријемима, познатим под називом симпосија, на којима се pilo различито вино из једне заједничке посуде. Популарност вина наставила је да расте под Римљанима, чија се јасно одређена хијерархија у друштву одражавала на прецизно утврђене врсте вина, на редослед којим су се она пила, као и на начин њиховог конзумирања.

Двије водеће свјетске религије заузеле су потпуно одређене ставове у вези са вином: у хришћанском ритуалу причешћивања, вино има кључну улогу, док је, с друге стране, после пада Римског царства и успона ислама, вино забрањено у читавој регији из које је поникло.

Европски истраживачи су у XV вијеку заплочили на запад према сјеверној и јужној Америци и на исток према Индији и Кини. У овом добу великих истраживања појавио се читав низ нових пића, добијених дестилацијом, која је обезбјеђивала алкохол у кон-

“Не постоји једна историја човјечанства, постоје само бројне историје различитих аспеката људског живота”.
Карл Попер

центрисаном, трајном облику идеалном за транспорт бродовима. Алкохолна пића као што су бренди, рум и виски служила су као средство плаћања за робове, а постала су и изузетно популарна у сјеверноамеричким колонијама гдје је теочење алкохола постало и веома важно политичко питање.

Тик за географском експанзијом био је и њен интелектуални пандан. Доминантно пиће доба рационализма била је кафатајанствено и помодно пиће донијето у Европу са Средњег истока. Нови локали који су служили кафу знатно су се разликовали од крчми у којима се пио алкохол и брзо су постала главна мјеста окупљања трговачке, политичке и интелектуалне клијентеле. Кафа је кристалисала мисли и тако постала идеално пиће за научнике, пословне људе и филозофе. Дискусије које су се водиле у кафетеријама довеле су до оснивања научних друштава, новина, финансијских институција, а постале су и плодно тле за развијање револуционарних идеја, поготово у Француској.

У неким европским земљама, нарочито у Великој Британији, умјесто кафе примат је преузео чај, који се увозио из Кине. Његова популарност у Европи довела је до отварања уносних трговачких путева према Далеком истоку, учврстила империјализам и подстакла индустријализацију до невиђених размера. Пошто се чај усточио као национално пиће Британије, потреба за одржавањем сталних залиха чаја имала је

далекосезне посљедице по британску спољну политику.

Иако су се вјештачки газирани пића први пут појавила у Европи крајем XVI-II вијека безалкохолна газирани пића доживјела су праву популарност тек кад је измишљена кока-кола, сто година касније. Првобитно ју је направио један апотекар из Атланте као љековито средство за окрепљивање, а затим је прерасла у америчко национално пиће и постала симбол оног снажног потрошачког капитализма који је помогао Америци да постане суперсила. Путујући са америчким војницима, док су водили ратове широм свијета, кока-кола је постала најпознатији и најпродаванији производ на свијету, и данас представља праву икону контроверзног напредовања према јединственом свјетском тржишту.

Пића су била много више повезана са током историје него што се мисли, и имала су знатно већи утицај на њен ток. Разумијевање једног сложеног питања као што је ко је шта пио, зашто и одакле је пиће набављано, захтијева темељно претресање бројних потпуно различитих области. Шест сложених пића указују на сложеност међусобног утицаја различитих цивилизација и на повезаност свјетских култура. Она и данас постоје у нашим домовима као живи подјетници о прошлим временима, течни савременици оних сила које су обликовале модерни свијет.

Проф. историје
Љиљана Бајчетић

„Мртви - живљи него икада”

(И. Клајн)

За говорни језик каже се да је мртав ако га нико не користи као матерњи па самим тим није ни службени језик. Међутим, уткани дубоко у ткиво свакодневног живота, латински и грчки језик, то срце европске цивилизације и традиције, снажно пулсирају ширећи углавном добре вибрације. Сви смо њима окружени, били тога свјесни или не, сви уживамо у његовој чистоти која се граничи са савршенством.

Питате како? Кажете да је њихово вријеме “passe”. Покушавате наћи доказе да су то сахрањени језици, стављени већ одавно “ad acta”, грчевито копате по свим лингвистикама европских језика (lingua-језик; опет тај латински). Проналазите да су се неки језици развили из латинског (француски, италијански, шпански, португалски, румунски) док је утицај латинског језика веома присутан у енглеском и њемачком језику. Основ граматика поменутих језика чини граматикс латинског језика, готово беспрекоран систем настао под великим утицајем грчког језика. Истовремено, коријени римске књижевности на пајају се грчким изворима. Латини нису у свом језику имали чак ни ријеч за појам “пјесник”, већ су је узели из грчког језика (поета) Тек након Пунских ратова, кад

је Рим Грчку освојио оружјем, а Грчка Рим културом и умјетношћу (Graecia capta ferum victorem cepit et artes intulit agresti Latio), Римљани схватају да њихов језик не мора бити искључиво војнички језик, већ језик којим се могу израћи и поетске мисли.

Живећи у “деценији Харија Потера” сазнајете да је у овом дјелу Џ. К. Роулинг користила латински као основ за грађевине чаролија о којима је писала и да је ово дјело, као и Астерикс, преведено на латински језик.

Потом у часопису какав је НИН нађете чланак Душана Катилковића

о приказу овог језика на Интернет-у са великим бројем адреса:

• <http://latin.about.com> (претраживач по категоријама)

• <http://www.geocities.com/stilicho/latinindex.html> (приказ античког Рима, занимљивости)

• <http://www.yle.fi/fbc/latini/trans.html> (најновије вијести на латинском)

и изненађени сте обиљем могућности.

Опште је познато да је папа Радингер најавио повратак ткз. Тридентској миси (миси на латинском језику) уколико то затражи више од 30 вјерника. Добро информисани знају да финска влада већ неколико година, револтирана доминацијом енглеског језика, своја званична документа преводи на латински језик и да је, док је била на челу ЕУ, тражила увођење латинског као језика Уније.

Насмијешите се! Мелодије Елвиса Прислија преведене су на латински језик, а њемачка хип хоп група ИСТА издала је три ЦД-а на овом језику. Кажу да је S. Berlusconi изјавио да “тако добро влада латинским да би могао вечерати са Цезаром.”

Ово су били, може се рећи “куриозитети”. Остало су, рећи ћете “антиквитети”. Да ли је баш тако? Покушајмо “ослободити” од латинског језика науку, умјетност, политику, дипломатију, модерне европске језике. Како, кад је он “conditio sine qua non” (услов без кога се не може) за сва цивилизацијска достигнућа, то је језик који повезује све народе.

Зато уживајмо у неисцрпном богатству овог језика, универзалности његових ријечи! Дивимо се сјају латинских цитата, оплеменијући њиховом употребом свакодневној комуникацији! Приближио се прошлим вјековима, послушајмо ток историје, покудајмо на та магична врата “PULSATE ET OPERIETUR VOBIS”-КУЦАЈТЕ И ОТВОРИТЕ ВАМ СЕ ДВЕРИ ЧОВЈЕЧАНСТВА. Емира Хамзић, професор

ЕСЕЈ (француски *essai*, енглески *essay*) теоријски је означен као облик књижевне критике. Есеј карактерише суствитност казивања, љепоту израза, инвентивност у интерпретацији проблема, интелектуалност и оригиналност у научном схватању.

Тематски есеј обухвата широко подручје друштвених, политичких, умјетничких и филозофских садржаја. За разлику од писаца научних студија, који своје оцјене и сазнања темељи на основу аналитичке рационалности, писац есеја који се бави умјетничким проблемима, износи субјективни однос према проблему, истичући своје утиске, размишљања, а научно испитује само оне проблеме који су у центру његовог субјективног интереса и преокупације, тј. само оно што сматра есенцијалним проблемом. Све то есеј чини занимљивом формом и садржином.

Једна од теоријских мисли о есеју садржи следеће: “Есеј је таква књижевна врста у којој бива уједињена научна намјера у обради одређеног питања, са тежњом да се та обрада оствари на коректан, жив,

Есеј у настави књижевности

и стилски увјерљив начин, у којем долази до изражања способност писца да оствари умјетнички утицај.”

Историјски посматрано есеј најраније срећемо у античкој књижевности у списима Сенеке и Плутарха, затим знатно касније у шееснаестом вијеку у дјелу француског писца Мишела Монтена и у енглеској књижевности. Ф. Бејкн је објавио у књизи: Огледи или савјети грађански или морални, есеје који ће постати узор многим енглеским есејистима, и есејистима Европе. Од тог времена есеј се непрекидно развија и његује у европској и даље у свјетској књижевности, а пишу га писци који су изразите поете, прозаисте или само есејисти.

У савременој концепцији наставе књижевности есеј има значајну улогу, јер се функционално укључује у школску интерпретацију књижевних текстова. Како савремени процеси

образовања пред ученика постављају задатке самосталног есеистичког рада, потребно је као помоћ у тумачењу књижевних текстова и стваралачким есеистичким процесима пред ученике поставити задатке. Да би књижевно дјело било свестрано оцјењено потребно је одредити тематско-стилску садржину и вриједност, затим социјални миље, културолошке вриједности, моралне аспекте у духовном контексту аутора. За ово последње понекад је потребно и познавање биографије аутора. Овакви захтјеви подстичу и укључују ученика у активан, стваралачки, наставни процес. Ученик тако постаје судионик наставног процеса и открива нове свијетове, изражава своја запажања и судове о дјелу. Ово доприноси читалачком интересу и подстиче таленат. Наравно овоме треба додати да савремени извори сазнања не би требали да служе као средство помоћу којих уче-

ник проналази формиране оцјене од којих не прави помак у самосталном истраживању, што се дешава са текстовима са интернета. Сви помоћни текстови у тумачењу књижевног дјела треба да имају подстицајну улогу у схватању умјетничке и друштвене вриједности књижевног дјела.

Могућности есеистичких текстова су различите како у функцији помоћи у оцјењивању књижевних дјела, тако и у стваралачком процесу формирања и изражавања самосталних ставова и оцјена. Тако се може одговорити сложености научно умјетничких захтјева у настави књижевности. Наравно цијели процес има и васпитну улогу, јер представља доживљајно-интелектуалну мотивацију за ученика. Даље доживљајно-интелектуална мотивација доприноси естетској форми и дубини доживљаја. На часу томе могу допринијети и фрагменти музичких текстова или ликовна остварења, а која

су тематски или хронолошки повезана са основним садржајем часа. Тако се више употпуњава и развија литерарни сензибилитет.

Да би ученик могао истражити одређени литерарни проблем, најприје мора прочитати књижевно дјело. За разумјевање савремених књижевних дјела која су филозофски интонирана, а литерарни поступци оригинални, потребни су понекад секундарни извори, на примјер: лексикони, енциклопедије, теорије књижевности, историје књижевности и есеји. Након таквих истраживања аналогном и оствареном сопственом визијом, ученик мора схватити основну идеју, а потом и естетско-стилске вриједности једног умјетничког текста и остварити потпуну анализу дјела. Мислим да је такав истраживачки поступак у разумјевању литерарног проблема потребан да би ученик успјешно прешао пут од тајанствене загонетке до задивљености свијетом који открива и спознаје. То је уједно и предуслов да ученик подстакнут истраживањима и сам напише есеј.

Невенка Јеловац

СА ТАКМИЧЕЊА УЧЕНИКА ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА

„ДОЂОХ, ВИДЈЕХ, ПОБЈЕДИХ”

5У априлу, 2008. године у Подгорици, у организацији Испитног центра, одржано је Републичко такмичење ученика основних и средњих школа Црне Горе у знању природних наука, страних језика и историје.

Такмичење је гимназији “Танасије Пејатовић” у Пљевљима донијело шест фантастичних првих мјеста, шест побједника који свој пут ка успјеху могу описати у духу сентенције: “Veni, vidi, vici!”.

“Екипи снова” у септембру су се придружила и четири ученика основних школа, такође освајачи

водећих мјеста.

Пљеваљски ученици, гимназијалци, Црној Гори су дали “десет добитних комбинација”.

Испитни центар наградио је ученике завидним наградама. Побједници су добили дипломе које свједоче постигнути успјех, мобилне телефоне и боравак у неком од три кампа (“Камп енглеског језика” у Бијелој, “Камп за биологе и хемичаре” у Вирпазару и “Камп италијанског језика” на Ивановим коритима). Влада Црне Горе посебно је наградила побједнике најновијим моделима лап-топова, а представ-

ник Т-Сом-а одобрио им је бесплатно коришћење Интернет-а у периоду од годину дана.

Постигнути успјех свједочи да без рада и доброг учитеља нема доброг ученика. Овом приликом ученици захваљују својим менторима на свесрдној помоћи и сарадњи, професорима: Росанди Терзић, Весни Кастратовић, Тањи Драгашевић, Мићуну Свркоти, директору Драгану Зуковићу, као и наставницима Славки Драгићевић, Ангелини Вучинић и Оливери Унковић.

Милена Чоловић и Немања Драгаш

ТАКМИЧАРИ	ОДЈЕЉЕЊЕ	БРОЈ БОДОВА	ПРЕДМЕТ	РАЗРЕД /КАТЕГОРИЈА/	МЈЕСТО
Никола Милинковић	IV ₅	97	математика	III	1.
Јелена Брашанац	IV ₄	77	биологија	III	1.
Дијана Царић	III ₄	79	хемија	II	1.
Милан Милинковић	III ₂	75	физика	II	1.
Милена Чоловић	II ₂	78	хемија	I	1.
Немања Драгаш	II ₂	85	биологија	I	1.
Ана Вуковић	I ₂	87	хемија	VIII	1.
Ирина Томић	I ₁	98	енглески језик	VIII	1.
Марко Петрић	I ₁	84	физика	VIII	2.
Никола Потпара	I ₁	81	физика	VIII	3.

• Шта за тебе представља побједа на такмичењу?

ДИЈАНА ЦАРИЋ: Ова побједа, прије свега, представља признање за уложени труд и рад, као и подстрек за даље такмичење.

НИКОЛА ПОТПАРА: Овај успјех је за мене велики подстицај да наставим са оваквим радом и да у будућности остварим још боље резултате.

МАРКО ПЕТРИЋ: Освојено друго мјесто за мене представља одскочну даску ка даљем усвајању знања и низању сличних успјеха. То ми је такође животна лекција - да знање увијек побеђује.

ЈЕЛЕНА БРАШАНАЦ: Побједа на такмичењу представља врхунац мог досадашњег проучавања биологије и подстрек да своје даље школовање усмјерим на природне науке. Државно такмичење показује колико сте добри у ономе што радите, а ако је то оно што највише волите, успјех најбоље потврђује исправност ваших одлука.

• Колико су трајале припреме за такмичење?

МИЛАН МИЛИНКОВИЋ: Припреме су трајале око недељу дана прије такмичења.

ИНТЕРВЈУ СА ПОБЈЕДНИЦИМА ТАКМИЧЕЊА

ДИЈАНА ЦАРИЋ: Припремала сам се током цијеле године, али интензивније сам вјежбала последњих десетак дана пред такмичење.

АНА ВУКОВИЋ: Током године смо имали додатне часове са ментором, док смо задња два мјесеца пред такмичење вјежбали много чешће.

МАРКО ПЕТРИЋ: Свака нова лекција и ново сазнање јесу врсте припрема. Похађајући додатне часове физике, током школске године вршио сам припреме за предстојеће такмичење, али недељу дана прије такмичења припреме су кулминирале.

ЈЕЛЕНА БРАШАНАЦ: Двије-три недеље прије такмичења имала сам неколико додатних часова на којима сам обновила пређено градиво са професорком Тањом Драгашевић. Остала припрема се svela на редовну наставу током које смо били ослобођени ради интензивније припреме.

• Да ли су били тешки задаци/пи-

тања?

ИРИНА ТОМИЋ: Тест није био нимало лак, али могао га је урадити свако ко се довољно припремао за такмичење.

НИКОЛА МИЛИНКОВИЋ: Мислим да су задаци били тешки што је и логично, јер се, ипак, ради о државном такмичењу, али уз довољно вјежбања могли су се урадити.

ЈЕЛЕНА БРАШАНАЦ: Нису била нарочито ни тешка, али ни лака. Градиво, обухваћено тестирањем, је опширно тако да су питања била комплексна.

• Да ли си у потпуности задовољан/на својим учинком?

МИЛАН МИЛИНКОВИЋ: Нисам у потпуности задовољан учинком јер сам могао и више да постигнем, али нисам довољно радио.

МАРКО ПЕТРИЋ: Веома сам задовољан оним што сам показао на такмичењу, али увијек може боље. Недостатак концентрације одузео ми је неколико важних бодова, али са-

ПРИЈЕМ ЗА ПОБЈЕДНИКЕ

У ИШЧЕКИВАЊУ НАГРАДЕ

Испитни центар организовао је пријем поводом дојеле награда побједницима овогодишњег Државног такмичења ученика у знању природних наука, станих језика и историје.

У згради Економског факултета осјећали смо се другачије. Поласкани наравно, али помало збуњено и може се рећи, напето и уплашено очекивали смо... Све што смо знали о пријему, било је то да ће нас 93 ученика, освајаче једног од прва три мјеста на такмичењу у знању, прозвати и појединачно нам додјелити дипломе и награде. Примјетили смо да су мјеста означена. На свакој столици био је папир са наведеним предметом, освојеним мјестом и разредом. После чекања водитељка програма љубазно нам се обратила. Искрено, не сјећам се шта је она, а и други људи, представници различитих установа и спонзора говорили. Сви ми, били смо нестрпљиви да примимо очекиване награде. Гуркали смо се, врпољили. Водитељка је, коначно, поче-

ла с прозивањем једног по једног побједника. Док су појединачно примали диплому и награду, фотографија прозваног ученика била је на слајду, у позадини.

Што је више дјеце око мене излазило, чекајући свој ред, то су и моје ноге све више почеле да подрхтавају, а и стомак да се грчи. Требало је у препуној сали, иступити на главну сцену испред радозналих новинара. Кад су ме прозвали, као из топа сам устала и дошла до сцене. Имала сам веома чудан осјећај да сви гледају у мене и да се сваки мој покрет, трептај ока, више него очигледно види. Но добро, много је лакше било када сам се стопила са масом осталих ученика који су ту стајали. Ускоро су близеви фотоапарата постали да ми буду занимљиви.

А што се тиче награда, оне нас нису биле обичан поклон. Предсављале су нешто само наше, које смо зарадили својим трудом и нешто што нам нико не може оспорити.

Милена Чоловић

такмичења. Сматрам да уз упорност и помоћ ментора, могу да постигнем још бољи пласман.

• Да ли су награде испуниле твоја очекивања?

ЈЕЛЕНА БРАШАНАЦ: Награде су превазишле наша очекивања. Кампови у Вирпазару и Бијелој, лап-топови, АДСЛ... задовољна сам, као и сви остали такмичари.

НИКОЛА МИЛИНКОВИЋ: Награде су биле на завидном нивоу, већем него све награде од прошлих година скупа.

АНА ВУКОВИЋ: Јесу, у потпуности!

ИРИНА ТОМИЋ: Ове године награде су надмашиле моја очекивања, а мислим и очекивања других успјешних такмичара. Оне чине додатну мотивацију да се настави пут тријумфа на такмичењима.

• Која ти је омиљена награда, ако се може издвојити?

АНА ВУКОВИЋ: Моја омиљена награда је камп у Вирпазару, а мислим да нема потребе објашњавати зашто.

МИЛАН МИЛИНКОВИЋ: Омиљена награда ми је лап-топ који је тренутно на поправци, али ћу у његовим задовољствима уживати тек за коју недељу док стигне са поправке...

ДИЈАНА ЦАРИЋ: Омиљена награда ми је камп енглеског језика у Бијелој. Поред могућности да проширим и утврдимо знање из енглеског језика, на кампу је била организована и школа плеса, која је боравак тамо учинила још занимљивијим. Тих десет дана проведених на кампу дуго ћу памтити, као и друштво које сам тамо упознала.

• Да ли си нечим незадовољан/на узети са такмичењем?

НИКОЛА ПОТПАРА: Услови нису једнаки за све ученике, јер ученици из Подгорице могу одморити да дођу на такмичење, док нпр. ученици из Пљеваља морају да путују и по неколико сати и затим уморни да раде задатке. Осим тога, нема замјерки.

АНА ВУКОВИЋ: Једине замјерке у вези са такмичењем односе се на овогодишњу одлуку да се убудуће могу да такмиче само ученици трећег разреда.

• Неки саветј ученицима који се такмиче први пут...?

ЈЕЛЕНА БРАШАНАЦ: Вјерујте у себе, учите и знајте да се сваки минимални рад и труда може исплатити. Не само да ћете пробудити знање из области коју волите већ ћете добити могућност да путујете, упознате много људи и стекнете јако добре пријатеље.

Репортери: МИЛЕНА ЧОЛОВОЋ И НЕМАЊА ДРАГАШ

Ајнштајнов тест интелигенције

Упутство за рјешавање:

Овај задатак је осмислио познати научник Алберт Ајнштајн, због чега и носи његово име. По њему, овај проблем је способно да ријеша само око 2% популације наше планете Земље. Проверите да ли спадасте у тих 2% људи...

Има укупно пет кућа које се разликују по боји. У свакој од тих кућа живе особе друге националности које пију различито пиће, баве се различитим спортовима и имају различите кућне љубимце. Значи немају ништа заједничког. Ваш задатак је да откријете ко живи у којој кући. Ово треба ријешити за 30 минута уз укупно три покушаја. Срећно! (за електронску верзију посјетите <http://www.Ni-ke.com>).

1. Бриџанац живи у црвеној кући.
2. Швеђанин има пса као кућног љубимца.
3. Данцу је омиљено пиће чај.
4. Лијево од бијеле куће налази се зелена.
5. Човјек који је у зеленој кући пије кафу.
6. Пишице гаји особа која воли бициклизам.
7. Одбојку игра власник жутије куће.
8. Човјек који живи у средњој кући, пије млијеко.

9. У првој кући живи Норвежанин.
10. Сусјед човјека који игра кошарку, има мачку.
11. Сусјед човјека који игра одбојку, има коња.
13. Особа која се бави пливачењем, воли да пије пиво.
14. Нијемац воли да игра џолф.
15. Норвежанин живи поред плаве куће.
16. Сусјед особе која игра кошарку, пије воду.

	КУЋА#1	КУЋА#2	КУЋА#3	КУЋА#4	КУЋА#5
Боје кућа:					
Власник:					
Омиљ. пиће:					
Спорт:					
Љубимац:					

ПОСЛИЈЕ СВЕГА

ПРЕДСТАВА “LES ADOS”

Октобра 2006. год одржана је аудиција за представу “Адолесенти” по тексту Тоде Николетића. Жири су чинили Исмет Шљука и Ибрахим Хасанбеговић. Наравно, као права дјеца, испрва смо негодовали на разне захтјеве жирија, али то су неопходне жртве уколико желите да будете глумац, макар и на кратко. Улоге су добили: Бојан Крвавац, Тијана Шћепановић, Немања Голубовић, Небојша Унковић, Марија Зиндовић, Владан Шарац, Елдина Стројић, Вељко Терзић, Хана Хоџић, Сава Милинковић и Емина Ченгић.

Конечно, почели смо да се пењемо на “даске које живот значе”, додуше, прво ситним, несигурним корацима, а касније са све већом дозом самопоуздања. Професорице Драгиња Зечевић и Емира Хамзић нашу “глуму” преточиле су у нешто конкретно, Оне су биле глас разума који нас је стално упозоравао да се ближи премијерно извођење, да нема мјеста за неозбиљност и паузално одрађивање. Док је Ибрахим Хасанбеговић “Гата, са својим “фазончићима”, дао представи посебан шмак.

Премијера „Адолесцената“, изведена је 12.6. 2007. год. пред препуним Домом војске на француском језику. Појављивање прве бубуљице као сигуран знак почетка пубертета, заљубљивање, освојило је симпатије гледалаца. Овације, честитке! Код свих нас појавила се појачана жеља за глумом.

Ово извођење послужило је као сјајна генерална проба за “Фестивал театра” који се одржао четири дана касније, у Беранам. Учествовали су готово сви градови Црне Горе. Наша представа је проглашена за најбољу! Заслужено рекао бих.

Еуфорично смо напустили Беране... Позвани смо да одиграмо представу за “Дане новембарских свечаности”

али овог пута и у оригиналу и на српском језику. Представа на српском била је пун погодак. Коначно су гледаоци могли да уживају, у потпуност и у обиљу хумора који наша представа носи.

Почели смо да “живимо од славе”. 22. марта 2008. год. наступили смо на “Данима Франкофоније” у Подгорици, као изабрани представници Црне Горе на “Фестивал дес фестивале” у Роцхе сур Цон-у, граду у западној Француској. Француски амбасадор у Црној Гори, Бернгард Гаранцхе, честитао нам је успјех и пожелио срећу на Фестивалу.

У Француску смо стигли касно увече. Ујутро, 1. маја било је отварање фестивала. Колона састављена од свих учесника, кренула је ка градском позоришту. Свечани говори, интервјуи, међусобна упознавања, конфете, балони, сам осјећај да сте баш ви одабрани да будете на том мјесту; шта рећи? Незаборавно! Следећег дана, организоване су креативне радионице на којима смо могли да научимо неке од вјештина потребних сваком глумцу. Невероватно је колико их има: импровизовање, реторика, играње, пјевање, свирање, мачевање. Нећемо лако заборавити Јусуфа и Мароканце, Литванце, Белгијанце, Србијанце, Шпанце. Дјевојке ће још дуго уздисати за Италијанима.

Представљање сваке земље састојало се из два дијела: позоришног комада и фолклора. Прва два дана били смо слободни, тако да смо имали времена да обиђемо град уздуж и попрјико.

3. маја представили смо црногорски фолклор. Побрали смо све симпатије, што због занимљивих народних ношњи, што због специфичности наших игара, јер нема сличних у свијету. За потребе ових наступа, подигнут је огроман шатор, који је на-

кон сваког представљања фолклора, постајао пресцентар. Учесници би сједјели на бини и одговарали на питања публике.

Ујутро смо извели “Лес Адос”. До тада смо склопили бројна пријатељства тако да нас је публика аплаузима враћала на сцену више пута. Иначе, постојало је незванично такмичење, међу земљама учесницама, кога ће публика више пута вратити на сцену. Ми смо наравно за десетак секунди трчали иза завјеса и враћали се три пута, тако да смо освојили и то незванично признање. Фестивал није био такмичарског карактера, али судећи по реакцијама публике и честиткама знамо да силне пробе и стотине сати проведених на сцени нису биле узалуд.

Након 5 дана у Роцхе сур Цон-у кренули смо у Нант, престоницу региона Пајс де Лоире (постоји 26 региона). Огроман, прелијеп град. И овде смо презентovali црногорске народне игре и пјесме. Све је протекло савршено. Сви су се дивили чињеници, да тако мала земља као што је Црна Гора, има толико богат фолклор. Нант је, такође, симболизовао опрштај од другова из осталих земаља. Било је помало емотивно. Завладала је туробна атмосфера. Умор, оловно небо, страх од непознатог. Чекале су нас “породице домаћини”. Велики је шок кад вас одвоје од остатка групе и предају људима које никад нисте видјели. Поготово, ако су домаћини причљиви, а ви нисте претјерано екстрoвертни. Ипак, опусто сам се уз њихова вина. Да бисте стекли праву слику о људима из неке земље, добро је да посетите мањи град. Ми смо били у

Ансенију (Ансенис). То је мيران градић у коме се преплићу судбине 7000 људи. Свако од нас је имао „брата или сестру”, Француза (како већ то глобализују). Три дана, колико смо провели код њих, били смо њихове сијенке. Ишли смо са њима у школу, излазили заједно, обилазили град, упознавали једни друге о знаменитостима наших земаља. Млади у Француској много су опуштенији у погледу стила живљења, али и људи су мање конзервативни. Свако гледа своја посла. На крају, ко би рекао да за само три дана човјек може толико да се веже за некога. Али наши домаћини су толико плакали, да су нам опрштај учинили много тешким.

У повратку смо мислили да је ово било задње појављивање “Адолесцената”. Међутим, добили смо позив да учествујемо на “Фестивалу театра” у мају 2008. год. у Херцег Новом.

Слиједећи “Фестивал фестивала” одржава се у Квебеку. Побједницима смо пожељели сву срећу, уз наду да ће наставити да успјешно представљају Црну Гору ван њених граница!

Владан Шарац IV₅

ГИМНАЗИЈАЛЦИ НА ДАСКАМА КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ

Талија није оставила равнодушним ни ученике наше школе.

Ново вријеме доноси потребу да се ангажујемо и тамо, гдје је раније то изгледало компликовано. Жеља да се провјеримо, опробамо, покажемо и докажемо, нарочито је дошла до изражаја на пољу глуме и аматерског позоришта.

Самосталне групе глумца-аматера извели су представе које су привукле пажњу гледалаца широм Црне Горе и даље.

Ученици: Немања Голубовић, Дејана Аничкић, Милош Милинковић, Јелена Бјековић, Ивана Живковић, Валентина Пуповић, Илда Мекић, Тијана Вуковић, Александар Тањевић, Тијана Шћепановић, Вељко Терзић, Невена Зиндовић, Дамир Хростовина... успјешно су извели три представе у протеклој сезони:

- Представа “ТВ” због интересовања публике извођена је три пута у Пљевљима: премијера и прва реприза, Сала Гимназије; друга реприза, Сала Дома Војске.

- Представа “Код Спасеније” извођена је два пута у Сали Гимназије.

- Представа “Љубав, навика, паника”, по истоименом сценарију, изведена је у

Сали Гимназије, реприза у Сали Дома Војске. С овом представом Група је гостовала на Жабљаку и у Подгорици (прво у гимназији “Слободан Шкерковић”, а следећег дана у Креативном центру).

Ученици четвртог разреда извели су представу “Покондирена тиква”. Два пута су извели представу у Дому Војске и учествовали на фестивалу аматерских позоришта у Бару, гдје су имали запажен успјех. Бојана Брашанац је за улогу Феме освојила прво мјесто у категорији споредних улога. А сама представа пласирала се на четврто мјесто.

Ученици, који изучавају француски језик са својом представом “Адолесенти” имали су у Дому Војске више извођења. Учествовали су на фестивалу француског језика и културе у Беранам. Освојили су прво мјесто и стекли право учешћа у Француској на Фестивалу Франкофоније. Прије одласка у Француску гостовали су у Подгорици. Боравком у Француској потврдили су да темељан рад и таленат доносе успјех. У мају ове године у Херцег Новом отворилису нови фестивал француског језика и културе.

Милош Милинковић III₃

ТАЈНА НАСТАНКА СВЕМИРА

ЦРНЕ ЕВОЛУЦИОНЕ РУПЕ НАПРЕТКА

У астрономији, црна рупа је назив за објекат чије је гравитационо поље толико јако да ниједан облик материје или радијације не може да се отисне од ње, укључујући и квантне свјетлости за које се сматра да имају највећу брзину у природи, због чега објекат при посматрању дјелује црно. Године 1969. сковао га је амерички научник Џон Вилер.

Црне рупе су се наједном нашле у жижи интересовања због једног од најамбициознијих експеримената икада. Спроводиће га Европски центар за нуклеарна истраживања у Женеви, познатији као ЦЕРН, који је успјешно пустио у погон Велики сударац хадрона (неодољиво подсећа на назив неке машине за масовно уништење из серијала о Џејмсу Бонду)- огромни акцелератор који би научницима могао да пружи увид у суштину материје која нас окружује и од које смо и сами сачињени, али и тајне настанка свемира.

Коначна намјена Великог судараца је да омогући судар два снопа протона, који ће се кроз тунел кретати у супротним правцима брзином која је готово истовјетна брзини свјетлости, при температури од око - 270 степени Целзијусових.

Како је наведено, цио истраживачки поступак, који би требало да открије тајне настанка космоса и његове будућности, трајаће око 15 година.

Научници који руководе пројектом не споре да би у каснијим фазама експеримента на тренутак могле да настану сићушне црне рупе-али кажу да су сигурни да ће оне нестати прије него било шта прогутају.

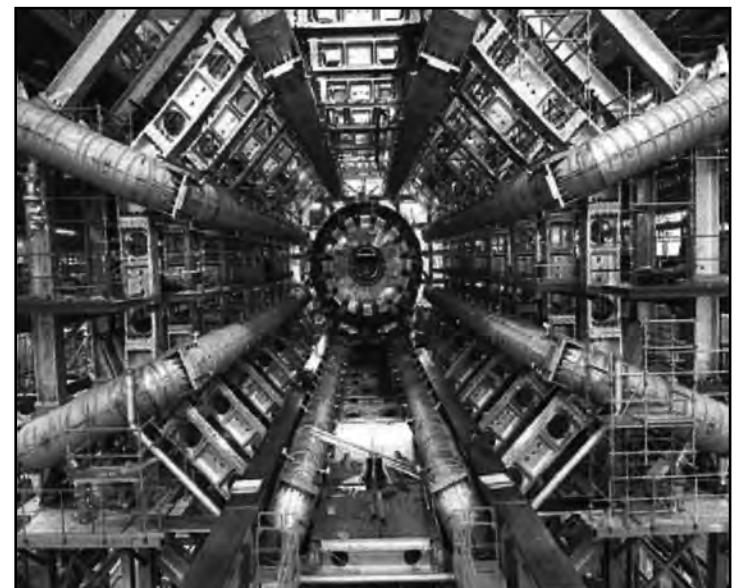
“Постоје много моћније честице које стално ударају у Земљу и ударају је откако је настала, па је ипак нису уништиле. Не радимо, дакле, ништа што не постоји у природи. Све што радимо

је да те сударе спроводимо под контролисаним условима, како бисмо могли да их проучавамо”, каже за ВВС доктор Дејвид Еванс. Међутим, током извођења експеримената, дошло је до прегријавања састава за хлађење, те је рачунар аутоматски искључио састав. За сад је експеримент на чекању, а свијет тренутно не може да брине о неизвјесности “судњег дана”.

Услед читаве помаме око “експеримента вијека” и претпоставки да смо можда на трагу највећег открића у нашој краткој историји, или самим људима се јавила паника, страх или неоправдана еуфорија. Једна млада Индијка је починила самоубиство из страха да ће, створене експериментом, црне рупе “прогутати” све и довести до смака свијета. Други су се окренули хедонизму и одлучили да своје “последње дане” проведу у уживању, желећи да пробају све што се до сада нису усуђивали.

Све ово доказује да наша машта и знатнијељна никако не могу да прате наша технолошка достигнућа, а људи ће и даље вјеровати гласу у себи.

Оља Коћало IV₄

БОГАТСТВА ЈЕЗИКА И ПОЕЗИЈЕ

ПАЛИНДРОМИ

ПАЛИНДРОМ - подразумијева реченицу или стих који гласе једнако без обзира да ли се читају од почетка или од краја (тј. с лијева на десно или с десна на лијево).

Свима је добро познато оно: “ АНА ВОЛИ МИЛОВАНА.”

Пјесници, попут В. Брјусова и В. Хлебникова, писали су цијеле пјесме и поеме у облику палиндрома.

Чувена је poema Разин В. Хлебњикова. Понајтежа језичка „акробатика“ јесте остварење магичног квадрата или пјесме лавиринта. Слова једне ријечи или реченице распоређују се у поља квадрата, та-

ко да се исто може прочитати и када се чита хоризонтално (лијево и десно) и вертикално (горе и доље).

Најстарији и најчувенији магични квадрат јесте чувена

“сатор-формула”, састављена од у квадрат распоређених ријечи

SATOR AREPO TENET OPERA ROTAS

(“Сијач Арпо држи с муком кола.”), а та је формула представљала магички запис “употребљаван у народној медицини”.

S A T O R
A R E P O
T E N E T
R O T A S

Ево још неких палиндрома:

Ана набра пар банана.
Ана воли Радована.
Ања себе сања.
А мене ту ни минуте нема.
Авда тера два јарета.

Е сине ,жени се.
Ево лове.
Ево саде сове.
Иду љета ,пате људи
Иду људи.

И јогурт ујутру гоји.
Милан на лим.
Имају Арапи и пара у јами.
Маче једе јечам.
Нема Ката камен

Ружан Едо оде на жур.
Удовица баци воду.
Рис украде Дарку сир.
Он жури,онда говори сирово,гадно и ружно.
Ово је Јово.

Покушајте и ви да направите свој ПАЛИНДРОМ.

Тијана Пејатовић IV₅

Жан-Мари Густав Ле Клезио
добитник Нобелове награде за књижевност

Писац чије романе жене највише воле

Добитник Нобелове награде за књижевност за 2008. годину је француски писац Жан-Мари Густав Ле Клезио, аутор авантуристичких романа, есеја и дјела дјечије књижевности. У својој Шведске краљевске академије наука наводи се да је Ле Клезио „аутор нових литерарних ираваца, поетске авантуре и сензуалне заноса, истраживач људског рода изван и испод (граница) владајуће цивилизације“. Награда износи 1,4 милиона долара, а свечана додјела биће одржана 10. децембра у Стокхолму и Ослу, на дан смрти Алфреда Нобела.

Жан-Мари Густав Ле Клезио родио се 1940. године у Ници, у фамилији бриџанског поријекла, која се у 18. вијеку преселила на Маурицијус, некадашњу француску колонију у Африци, (у то доба под бриџанском контролом). Његова породица дуго је живјела у Африци, где му је отац служио британској војсци као хирург, па је Ле Клезио одрастао у двојезичној средини, појединачно користећи француски и енглески језик. Током једномјесечног боравка

у Ниџерији, Ле Клезио је још као осмогодишњак зајео књижевну каријеру књижама „Un long voyage“ („Дуго путовање“) и „Oradi noir“ у којима је чак највише своја будућа дјела. Након студија у Бриселу у Ници, преселио се у САД, где је радио као универзитетски професор у Бостону. Једна од његових животињских максима гласи: „Само очи немају границе“. Скрасио се у Мексику, где се оженио Индијанком, једно вријеме чак и живио у једној индијанској колиби. Добио је двије ћерке које обожава и на које, како каже, најчешће мисли док пише.

Његов отац обухватио 30 књига, укључујући крајке приче, новеле, есеје и два превода на њему индијске митологије. У новијим дјелима Ле Клезио се осврће на устомене из дјетињства, па у роману „L'Africain“ пише о свом оцу од којег се раздвојио као дечак, док је његов недавно објављени поетски роман „Ritournelle de la fait“ („Тужбалица о лади“) инспирисан дојањима из животиња његове мајке.

FRANCAIS

Vivre au desert

Vivre au desert, ce n'est pas seulement devenir semblable a un monde dur, hostile, impitoyable. Cela c'est la legenda de l'homme bleu, guerrier indomptable, capable de survivre sur une terre ou le taux d'hygrometrie est voisin de celui de la lune. Capable de reconnaitre son chemin sans reperes, en regardant le ciel et les etoiles, capable de distinguer un caillou a des distances vertigineuses. Un homme courageux, genereux et cruel comme le monde qu'il habite.

Vivre au desert, c'est aussi etre sobre, apprendre a supporter la brulure du soleil, a porter sa soif tout un jour, a survivre sans se plaindre aux soit tout in jour, a survivre sans se plaindre aux fievres et aux dysentries, apprendre a attendre, a manger apres les

autres, quand il ne reste plus sur l'os du mouton qu'un tendon et un bout de peau. Apprendre a vaincre sa peur, sa douleur, son egoisme.

Mais c'est aussi apprendre la vie dans un des endroits les plus beaux et les plus intenses du monde, vaste comme la mer ou comme la banquise.

Un lieu ou rien ne vous retient, ou tout est nouveau chaque jour, comme l'aurore qui illumine les schistes, comme la chaleur qui brule des le matin jusqu'a la derniere seconde du jour. Un lieu ou rien ne differencie la vie de la mort, parce qu'il suffit d'une inattention, ou simplement d'un acces de folie du vent surchauffe sur les pierres pour que la terre vous abandonne, vous recouvre, vous prenne dans son neant.

Живјети у пустињи

Живјети у пустињи није само постати слићан тешком, непријатељском и немилосрдном свијету.

То је легенда о плавог човеку, неукротивом ратнику, способном да преживи на земљишту где је проценат влажности приближно једнак ономе на Мјесecu.

Способан да преживи свој пут без знакова, посматрајући небо и звијезде, кадар је да опати каменчић на вртоглавим удаљеностима.

Човек храбар, дарезљив и окрутан попут свијета који насељава.

Живјети у пустињи значи бити умјерен, научити да подносиш сунчеву жару, да трпиш жеђ цијели дан, да преживиш не жалећи се на грознице и дизентерије, научити се чекању, јелу након осталих када не остане ништа на овчијим костима осим жиле и комада коже.

Научити се савладавању страха, бола и сопственог егоизма.

Али то је такође учење о животу на једном од најљепших и највећих природних окружења на свијету, огромном попут мора или санти леда.

Мјесто где вас ништа не задржава, где је сваког дана све ново, као зора која баца свјетлост на шкриљцац, као врућина која пржи од јутра до последњег тренутка дана.

Мјесто на коме ништа не разликује живот од смрти, јер довољно је једно скретање, једна непажња или једноставно напад лудила прегријаног вјетра на камењу да вас напусти земља, да вас прекрије, понесе вас у своје ништавило.

(превод одломка "Vivre au desert" - Le Clezio)

Тјана Пејатовић IV₅

ПРЕВОДИЛАЧКА СЕКЦИЈА РУСКОГ ЈЕЗИКА

Преводиоци Пушкину за рођендан

Љубитељи поезије А. С. Пушкина (1799-1837), 6. јуна ове године, организовали су поетско вече овог знаменитог словенског pjesника. Манифестација је одржана у подгоричкој галерији "Центар", под називом "Дан Пушкинове поезије". Организатори су Амбасада Русије у Подгорици, Центар савремене умјетности, Руски културни

центар "Возрождение" из Будве и друштво црногорско-руског пријатељства "Павел Полонович Ровински".

Дан Пушкиновог рођења, 6. јуни, обиљежили су ученици Гимназије-млади преводиоци. У овом броју објављујемо дио њихових радова, уз напомену да преводачка група окупља 20 ученика.

А. С. Пушкин (1825)

БУРЈА

Видесте ли девојку на сцени
У одећи белој изи до својих вала
Док њенећу у буре коирени
Игра море до својих обала?
Док блесак је муње обасјава
И ветар је њлацћом умойава

Ко да луди или је покрива?
Дивно је море у буре коирени
И небо у блеску без азура;
Верујте, и сад је она на сцени
Лейца од вала, неба и бура.
Превео: М. З.

БАРД КАВКАЗА

РАСУЛ ХАМЗАТОВ

Високо, у горама Кавказа, живе горштаци Дагестана - "земље планина". У тим горама насељено је 36 националности, а једна од њих су Аварци, којих је око 200 хиљада душа. Они живе изнад свих, на самим превојима Кавкаског грена. Аварци су и двојица народних pjesника Дагестана - Хамзат Цадаса и Расул Хамзатов.

Док је Расулов отац дочекао револуцију као човек у годинама, био њен учесник и просветитељ свога народа, његов син, који се родио 1923. године, стасавао је условима новог друштва, школовао се у руској школи, стекао високо образовање у Књижевном институту у

Москви - враћивши се својим горама, постао је један од најпопуларнијих pjesника Дагестана.

Своју поезију Хамзатов је назвао чедом двију мајки. Прва је њихала њену колијевку; њено име је - фолклор, усмено стваралаштво анонимних пјевача. Друга је подарила крила горског поезији и увела је у велики свијет. Њено име је - руска хуманистичка култура.

Ново и старо за њега нису пстракије, већ нагомилани сплет најбољих вјековних традиција што су доспјеле у планине, отворивши нове хоризонте. Вјековима су стварали горштаци, не знајући за

Надписи на дверях и воротах

Входи, прохожий, отворяй ворота.
Я не спрошу, откуда, чей ты, кто ты.

Не стой, не жди, прохожий, у дверей.
Ты заходи иль прочь ступай скорей.

Прохожий, не стучи хозяев не буди,
Со злом пришел-уйди,
С добром пришел-входи.

Надписи на вратима и капијама

Уђи намјерниче, врата отвори
питати нећу, одакле си, ни чији, и ко си.

Не стој, не чекај, намјерниче испред улаза
или сврати, или што брже пролази.

Путниче, не куцај, домаћине не буди,
ако си са добром-улази,
а са злом-пролази.

родно писмо до Совјетског савеза, урезане поруке и натписе, попут арапских - на седлима и дрвеним колијевкама, и једноставно на стијенама. То су афоризми, у којима су вјекови народне мудрости. Расул Хамзатов се односио према њима, као јувелир према драгом камењу, брусио их и давао у оквир. Многи од тих натписа дјело су самог аутора. Он понекад свједоче о националним цртама карактера, као што је гостопримство: "Покуцајте и ноћу и дању. Куцање госта - pjesма је за мене". А некад је то прича о људској судбини:

"Под овим каменом почива човек који се цијели живот против неправде борио. Кости су се одавно расуле, а зло још земљом ходи".

Стољењима су горштаци славили снагу, отпорност и хитрину - јер живот је био суров и окрутан. Расул Хамзатов је pjesник нових односа међу људима. Као што се у капи кише сунце огледа, тако и његова поезија одражава новог човека. "Према далеким звијездама одлијећу ракете, - пише Хамзатов. О људи, звијезде високе! Само да ми је до вас долетјети!"

Превели: Стевановић Марко, Радовић Горан, Цвијовић Милан

Руслан и Људмила

Храст зелени крај морских вода,
на њему ланац златни сија.
На ланцу учен мачак хода
Бескрајна му је шетња та .

На десно кад иде pjesму заводи
А на лијево-приче бесједи.

Чудеса ту се безброј скрива
И шумски дух шумом пролази
у гранама вила снови
На незнаној се тако стази
Крај невиђене звијери стази
Кокошије ту носе ноге
Без окна и врата избе многе.

Ту привиђења лугови крију,
а зором вали симоном вију
на пшеччани и пусти свод
Гдје тридес витезова красних
Издајају из боја бистрих
И цара узгред грозног само
Зна Краљевић заробит тамо.
И често бука чаробњака
Кроз облаке, кроз буку, шуме
Јунака смијело, носити зна
Ту принцеа у ропству сами

А сиви вук са њом другује.
Ту Аван сече са баба-Рогом
Све мислећи за њеним трагом
Ту руско све је, и душа Руска!
Тамо крај мора сам је био
Под храстом медовину сам је пио
Од њих сам једну запамтио
И сад је свима причам ја...

А. С. Пушкин
Превели: Бранко Ивановић III,
Милош Лаловић III

ПО - РУССКИ

РОССИЯНЕ И АДРИАТИКА

Адриатика стала любимим местом отдыха для русских туристов: „ Такого моря, такой природы, и таких памятников архитектуры как в Черногории нет, наверное, нигде в мире. Мы все дайверы и серфингисты и не представляем себе отдыха без аквалангов, моря и ветра.“-сказал Володя, выпускник экономического факультета, г Москва.

Анкета показала, что россияне считают Адриатику жемчужиной юга, благодаря средиземноморскому климату, песчаным пляжам, уникальной природе, чистоте моря и красоте гор. По их словам: „Люди в Черногории очень приветливы, к русским относятся очень хорошо, по-русски всегда понимают и всегда доброжелательно объяснят что нужно. Просто сказано: Черногория-состояние души!“

Черногорское побережье стало любимым местом отдыха не только для русских туристов, но и для желающих приобрести недвижимость. Недвижимость в Черногории перспективное направление на мировом рынке. Для россиян особенно интересны следующие места Черногорского побережья: Бухта Боко-Которская, которая состоит из нескольких заливов. В туристической сфере называется „самый южный фьорд в Европе.“ Крупнейший гора на берегах залива-Гершгер-Новы. Старые стены города служат открытой площадкой для проведения традиционных фестивалей... Тиват-город в котором есть аэропорт. От него с стороны моря видна прекрасная панорама третьего по величине города, древнего Котора с мощными артификационными укреплениями. Слава города-Сабор Святого Трифона. Город под защитой ЮНЕСКО.

Центральная часть Черногорской Ривьеры-Будва. Она пользуется огромной популярностью среди русских туристов, благодаря сознанию, что город считается одним из самых солнечных мест, не только на Адриатике, но и в Европе. Будва культурный центр с театральными и музыкальными фестивалями. Жемчуг Будванской Ривьеры-Святой Стефан, самое изысканное место Черногорского побережья. Главный морской порт-Бар. Улицы-самый южный город Черногории, основан древними греками. На Черногорском побережье ещё можно посетить маленькие города как Петровац, Сутоморе, Рисан и Пераст или острва Мамула, Святой Марко и Госпа от Шкрпеля.

Из-за всего, что здесь написано Черногорское побережье рекомендуется всем кто желает отдохнуть: волшебная природа, древние города с незабываемой архитектурой и конечно те добрые отзывчивые черногорцы-самая красивая рекомендация.

Елена Брашанац, Джуро Деспотович IV₄

ПЛЕВЛЯ МОГУТ СТАТЬ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНЫМ МЕСТОМ ДЛЯ ГОСТЕЙ

В Путеводителе для русских гостей к созданию ещё нет предлогов: „Что стоит посмотреть, где побывать в нашем городе Плевля?“

Мы надеемся, что наши предлоги, советы и рекомендации вам окажутся интересными. Совсем натурально доехать до самых до окраин.

Плевля очень древний город с богатой историей и культурой: находится на крайнем севере Черногории. Город расположен в котловине (оваянный холмами: Главница, Боровац, Голубина, Плиеш...) и лежит на берегах трёх рек: Брезница, Чехотины и Везишница. В разные времена, город был под влиянием и других народов: турок, австрийцев, немцев... которые оставили свои следы в форме города. Из-за такой истории и название города менялось: Кукань, Брезник, Таслыджа и наконец Плевля. Исторические и культурные достопримечательности города известны и шире. Во первых замечательные археологические раскопки в Коминах из римского периода. MUNICIPIUM S находится на левом берегу реки Везишница. Говорят, что эти раскопки на эти дни, будут продолжаться. Затем монастырь Святой Троицы из 1536 года с сохранившимися фресками и ризницей.

Богатая библиотека монастыря ещё недостаточно изучена... Церковь Святой Петки находится в центре города. Мечеть Хусен-паши из 1562 года является настоящей сокровищницей художественного и культурного наследия. Сахат башня и здания старой части города в восточном стиле. Возле старой, современная часть города с отелями, ресторанами, магазинами...

Около города большие участки лесов, чистой природы, гористой воды. В густых лесах Любишнии охота на медведей, кабанов и тетеревов. Гораму нужно претендовать, в ближайшем будущем, стать туристическим курортом. Особенно важно развивать экологический туризм, максимально защитить и оградить живую среду. Нужен отель с просторным холлом, уютным баром, рестораном с национальной, интернациональной и диетической кухней, гостиной, закрытым бассейном и конгрес-залом. Нужен теннисный корт, кегельбан, сауна, бильярдные и зал для игры в шахматы. Благодаря прекрасной природе и гористой воде у самого города можно построить какой-то оздоровительно-туристический комплекс с современными оборудовательными помещениями для оздоровительных услуг диагностики и реабилитации... Одним словом у города Плевля отличные климатические и другие условия для отдыха, курортного лечения и зимнего спорта.

Снежана Живковић
Милорад Джурович
ученики IV₂

АНКЕТА

ШТА И ГДЈЕ БИ ВОЉЕЛИ ДА НАСТАВИТЕ ШКОЛОВАЊЕ?

У жељи да сазнамо гдје то и у чему матуранти наше школе виде своју будућност, спровели смо анкету на тему: Шта и гдје би вољели да наставе школовање?

Анкета је показала да чак око 40% анкетираних матураната још увијек не зна шта ће да студирају јер како кажу, због веома лошег економског стања и малих могућности за запошљавање, данас више него икад, треба добро размислити о том питању. Осим тога, многи желе да сачекају и виде какав ће статус следеће године имати студенти из Црне Горе у Србији јер као што знамо и до ових година, много наших средњошколаца би вољели да студирају у Србији.

Анкета је такође показала да је много матураната заинтересовано за факултете као што су: право,

економију, природне, политичке науке, стоматологију, филологију и тд. Они су најчешће увјерени да ће успјети да се упишу на буџет јер како кажу високе трошкове приватног студирања не би могли подмирити скромни приходи њихових родитеља. Насупрот њима има и оних који поносно истичу да ће студирати неке од приватних факултета, јер им је једино тако загарантовано запошљавање одмах након добијања дипломе.

Оно што је најважније јесте да сви желе да наставе школовање и усавршавање и надамо се да ће им држава то и омогућити јер су нам стручњаци из свих области пријекто потребни.

Снежана Живковић IV₂
Драгна Марковић IV₂

Факултети	Уписаће ученика (%)
право	7
економија	15
природне науке	10
медицина	3
стоматологија	2
филолошки	12
архитектура	4
ДИФ	3
остало	2
неопредјелено	40

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ПРВЕ ПОМОЋИ

ДРУГИ НА ДРЖАВНОМ ПРВЕНСТВУ

У Пљевљима је 29. маја 2008. године одржано Општинско такмичење у пружању прве помоћи. У категорији подмлатка учествовало је 5 екипа као и у категорији омладине. Из гим-

назије "Танасије Пејатовић" учествовале су три екипе којесу освојиле прва три мјеста.

Побједничка екипа је била у саставу: Јована Драгаш (капитен), Елма

Булут, Драженка Лакетић, Иван Јеловац, Алма Влаховљак и Дејан Јестровић.

Ментор екипа прве помоћи из гимназије је проф. биологије Весна Кастратовић.

Након побједне на Општинском такмичењу проласирана екипа учествовала је на 36. Државном такмичењу 6. и 7. јуна 2008. године у Сутомору.

У категорији подмлатка такмичило се 13 екипа, док је у категорији омладине било 12 екипа.

6. јуна организовано је такмичење у обје категорије, а 7. јуна одржано је проглашење побједника и уручење награда.

Организатори су се као и сваке године потрудили да нам боравак у Дому солидарности учине што интересантнијим и љепшим.

Екипа наше школе, у веома јакој конкуренцији, освојила је друго мјесто. То представља изузетан успјех за нашу школу и град, тиме смо показали да се налазимо међу најбољима.

Екипа прве помоћи
Гимназије "Танасије Пејатовић"

ENDEFFEST

НА ПОЧЕТКУ ...

Једно ефектно освјежење очекује нас на плану музичких активности. Након пуне четири године постојања бенда и дуже паузе у раду овим младим музичарима отварају се нове и значајне могућности. Од софт до хард рока превлаче преко жица тонове својих омиљених извођача.

БЕНД...

"Млади људи, ентузијастички, са циљем да се посвете музици, добри ђаци, уредни и заиста предани ономе што раде и изнад свега - воле," виђење је професорице Жаклине Мрдовић којој су као и директору Драгану Зуковићу, а како и сами кажу, неизмјерно захвални на безусловној помоћи и подршци.

Да бисмо се увјерили у снагу њиховог звука присуствовали смо једној од поподневних проба бенда. Тренутно се у саставу бенда налазе: Алекса Ђачић-соло гитара, Керим Халиловић-бас гитара, Емир Ђирија (Ђиро)-бубњери и Емир Пилав-вокал.

Први званични наступ одржали су за 50 година постојања ОШ. "Бошко Буха" у присуству министра просвјете и науке. ("И министар је био задово-

љан..." додају уз осмијех). Новим чланом може се сматрати пјевач Емир Пилав који се прије три мјесеца прикључио већ постојећем саставу.

РАД...

У сарадњи са Петком Живковићем, председником КУД-а, директор пљевљевске Гимназије Драган Зуковић обезбједио је организовање проба у просторијама СЦ "АДА". Бенд тренутно ради на увјежбавању изабраних композиција а репертоар за већ најављени концерт, који ће се одржати за дан школе у сали за друштвене активности гимназије "Танасије Пејатовић", остаје у тајности до самог краја.

КОМЕНТАРИ...

"Омладини би требало да се посећује више пажње и веома ми је драго кад до изражања долази активност пљевљевских гимназијалаца. Приређују се представе, књижевне вечери, ликовне изложбе. И поред свих обавеза које имају они се труде и раде на свом ангажовању, што служи за пример и заслужује сваку похвалу.", истакла је професорица Мрдовић. Очекујемо да наоружани позитивном енергијом крену у ново освајање публике.

Тијана Пејатовић IV₅

Усхићени смо, неки су чак и превише радосни, еуфорични. Стојимо испред наше стогодишње Гимназије. Манија екскурзије, путовања, дружења, сазнања..., може да почне. Генерација 90-тих коначно има прилику да прошири своје видике, да осјети космополитски дух неких нових, за нас непознатих земаља. Путовања нас уче толеранцији, у кочијама прошлости нигдје се не може путовати. Мудри људи бивају још бољи, али будале, оне постају горе. Балканска дјеча су кренула, полетјела на крилима београдских "Ласта".

Кидимо границе, премостили смо све баријере и шверц-препреке. Прошли смо лијепо Босну. И Загорје се зелени. Ишли смо новим путевима, којима се лакше стиже до Европске Уније. Цариници и у Словенији прегледају наше празне пасоше са сликом и идентитетом.

Путовање се наставља. Све недовољне даљине сада су све ближе; постају видљиве, опипљиве. Јутро је, оглашава се др. Пикасо, распјевани смо и разбуђени. У ствари нико није ни спавао. Ми мијењемо дан за ноћ, ноћ за дан. У бунилу. У сновима. У машти. Улазак у рај.

Венеција, земља Св. Марка је испред нас. Укрцали смо се и полако бродимо. Шум Јадранског мора, медитеранске слатке соли, шапат сипљивих валова воде нас ка 7-оре.

Чини ми се као да лебдимо над Јадраном, машемо крилима, оним диновским налик албатросу, краљу Азура. Некима сметају да лете, они знају само да плутају. Али су сви очарани древном, мистичном Венецијом. Дочекују нас будни духови романске културе. Двери езотеричног града су отворене. Марширамо са парадом параглајдера, који гордо кличу и дефилију. Изгледа да ј био празнични дан. Права екстаза на тргу Св. Марка. Уморни, тумарамо кроз уске пролазе масонерије, езотерије. Све нам је ново и непознато, страна. Вијоре се заставе крилатог лава, а импресивне грађевине стоје постојано као клисурине! Стојимо на мосту. Сјетих се Андрићеве ђуприје. Колико је наших нараштаја, у току столећа, пресједјело на оваквим мостовима, чекало зору или ноћне часове кад се непримјетно помјера цео звјездани свод над главом. Почели смо да "лајемо на звијезде". Менталитет, свеукупни људски квалитет.

Укрцали смо се у јефтину гондолу средње класе. Плутамо кроз канале и уживамо веслајући све до цркве Santa Maria della Salute. Није ни чудо зашто је Лаза Костић био толико очаран и на-

дахнут. Осјетио сам некакву зебњу и огромно страхопоштовање. Ја не санам. На јави сам. Све ми је јасно и бјелодано. Импресиониран фотграфисем је и љубим јој њечистије скије Santa Maria della Salute.

Опијени наркотичном љепотом, лутамо лавиринтом непознатих канала. Насмијани морнари, прави "ragazzi-шмекери", зајеваше са нама: "O sole mio"! Ноте италијанских канцона су наговјестили наставак пута. У бусу лудило, које је касније спласнуло не од умора, већ смо се ближили Ромеовој и Јулијиној кући. Мирисна романтична аура лепрша ваздухом. И истина је да љубав највише цвјета у мају.

Добро дошли у град љубави, страсти, пожује и мутне порочне дражи. Срце куца, ту је, само да не дође до аритмије, јер су сви потписали вољене особе на зиду заљубљених. Све то посматра бронзана Булијета, и као да јој срце у грудима још куца, златна коса трепери, вреле уне се смјешше... Као да жели бити још једном у Ромеовом загрљају на њиховој каменој тераси. Италиа, а сад адио, ја ћу се вратити!

Прошла је још једна ноћ у де-

лиријуму, екстази.

Шпанија, земља обећана, главна дестинација наше маршуте. Отишли смо далеко од наших граница, промишљали смо климу, али не и душу; журили смо преко мора и Азурне обале. Трудимо се на равним путевима без скретница. Пјевамо, урламо, Espana, Barsa, поклич се чују до Гаудијевог парка. Инвентивни чудак, али прије свега, он је ванвременски умјетник, ванземаљац. Задужио је град Барселону да му се име слави сваки даном, мјесеком, годином, столећем. "Sagrada familia" је Гаудијева гробница, његова бесмртност. Несклад је претворио у хармонични склад воћа, гријеха, ђавола, анђела, патника и страдалника, бродолмника и морнара и све то под крстом и ореолом Исуса Христа. Његова порука је у шифрама, које су многим неразумљиве. Та љепота треба да се осјети, не само види. Очи каткад варају, душа је увијек искрена.

Навијачки реквизити, грчка застава и мегафон видјели су се на трибинама градских ривала Еспањола и Барсе, прелијепом стадиону Монжуику и велелепном, легендарном CAMP NOU. Тамо се кличе:

Barca, Barca;
Jugadores, Seguidors
Tots unit fem forza...!

А и ми смо зајевали наше навијачке пјесме.

Након навијачких страсти, на ред је опет дошла она љубавна страст магичне фонтане и опет романтика. Романска магија нас поново одводи у висине, у рај. Спектакуларни водоскок, преливање боја, бујица емоција, романтична музика, остављали су нас без даха. Импресионирани туристи блицају камерама, један младич је заприсио дјевојку, која је наравно рекла-ДА! Окупани магичном чудесне фонтане отишли смо на Flamenco show.

Шпанске страствене игра у сангрију и шампањац и култна дискотека HOLLIWOOD, јесте заправо кулминација нашег ноћног живота у Шпанији. Опијени, испијени, преморени враћамо се назад. Стигли смо у Монте Карло. Раскош, сјај, моћ и богатство, и љепота Азурне обале (Кана и Нице) је нешто непоновљиво. Све је гламурозно и накинђурено. Господа се коцка, а Ница убира плодове порока.

Повратак на Балкан је веома напоран. Путујемо назад, Европа гледа на нас. Они немају наше планине, бистре изворе, наше небо са милијардама звјездица, немају наше ријеке и топло море.

Ми лајемо на ЕУРОПСКЕ звјездице! Орело је!

Борис Бајић IV₅

Путовање у Европу

ХАМЛЕТ

РЕНЕСАНСНИ ЧОВЈЕК И НАШ САВРЕМЕНИК

У духу модерног времена и експанзије енглеског језика, име нашег јунака би могли тумачити као ријечи "ham" - шунка и "let" - пуштити. Та кованица би могла значити многобројне "outlet" продавнице, изузев што би се у овој продавала прошлогодишња шунка.

Разумјела бих Хамлета да, сада сједећи поред мене и читајући ова прва четири реда, одлучи да организује представу у којој би главни глумац умро од тровања салмонелом, рачунајући на моју савјест.

Морам признати да у мом ограниченом уму представа ренесансног човјека уопште није и овако како је Хамлет приказан, што значи да ме је Шекспир у старцу изненадио, што је увијек позитивно. Закиривши у Хамлетов свијет, видимо да је он филантроп, да се дивни човјеку због његовог узвишеног бића и племените душе, али ипак на крају долази до хипотезе да су сви људи ниткови, да је и он сам такав-оход, властољубив! Тако видимо да свако удубљивање у смисао нечега неумитно доводи до разочаравајућег закључка. Он је образован, интелигентан, духовит и, на жалост, сувише преоптерећен питањем човјекове суштине и вриједности овоземаљског живота. А он нам је толико драгоцјен на овом страшишту љепоте. Зато га се грчевито држимо. Он нас мучи, поиграва се с нама, али га ми волимо јер нам је једини.

После вјековне окренутости према Богу, човјек је погледао самог себе и схватио да је увијек љепше гледати у небо, јер је оно лијепо и кад је тмурно, тамно. Моћно је. Човјек је ријетко моћан кад је тмуран, кад је

празна љуштура, а могао би бити краљ орахове љуске, а осјећао се владарем безграничних просторстава, кад не би имао рђавих снова, сјенки живота.

Хамлет је био као црвндаћ. Када је летио, био је недостижан идеал љепоте, али, да није слетио на земљу (јер смо ми то жељели) не би упознали његову љепоту и он не би страдао. Био би само "црна тачка на небу" и звијезде би биле само жути фењери да их нисмо видјели телескопским очима. Како баналан би начин да се стигне до јединствене љепоте... Да ли би Хамлет и у данашњем времену битисао као племић? Да ли би на приватним острвима или на једној од 101 јакте размишљао о самоубиству, смислу живота, прертљивости жене? Да ли би га исте теме тангирале да не живи у "трулој Данској"? Мислим да би Хамлет био забринут због стања нашег судства и законодавства, степена корупције и транзиционих болести. Не би ни дочекао Мадонин концерт...

Хамлет и Офелија можда нису умрли де фацто у исто вријеме, али су се њихове душе опростиле заједно. Офелија је са вијенцем мртвачких прстију отишла у свој водени гроб, а Хамлет је искрварио у свом дому, на хладном камену. Обоје су нацивјели своје родитеље, али је Хамлет носио доволно туге за свакога од нас понаособ.

Он ће увијек бити наша птица која је у себи носила ген зле коби који га је прерано спустио на земљу, али се црвндаћ препустио богу сјеверног вјетра. Све Ниобе ће плакати за њим, а Титани и кад је тмурно, тамно. Ми ћемо га разумјети.

Оља Коћало IV₄

ENGLISH

Funny quotes

Смијешни цитати

"I am free of all prejudices. I hate everyone equally." WC Fields

Немам никаквих предрасуда. Мрзим све једнако "My father confused me. From the ages from one to seven, I thought my name was Jesus Christ!" Bill Cosby

Отац ме је збунио. Од прве до седме године сам мислио да се зовем Исус Христ.

"Human beings are the only creatures on Earth that allow their children to come back home." Bill Cosby

Људска бића су једина створења на земљи која дозвољавају својој дјечи да се врате кући.

"To me, old age is always 15 years older than I am." Bernard Baruch

За мене, старост је увијек неко ко је 15 година старији него што сам ја.

"Children really brighten up a household - they never turn the lights off." Ralph Bus

Дјеца стварно освјетле дом - никада не гасе свјетло.

"Experts say you should never hit your children in anger. When is a good time? When you're feeling festive." Roseanne Barr

Експерти кажу да никада не бисте требаки да ударите дјете кад сте љути. Када је згодно вријеме? Је ли када сте весели?

"Women speak because they wish to speak, whereas a man speaks only when driven to speech by something outside himself - like, for instance, he can't find any clean socks." Jean Kerr

Жене причају зато што желе да причају, док мушкарац говори само када га на то наведе нека спољашња сила - као нпр. када не може да нађе чисте чарапе.

"I can resist everything except temptation." Oscar Wilde

Могу одолети свему осим искушењу.

Everybody wants to go to heaven, but nobody wants to die. Сви желе на небо, а нико не жели да умре.

Cheer up, the worst is yet to come. Разведри се, најгоре тек долази.

Олмо Влаховљак III₃

СИМБОЛ НАДРЕАЛИЗМА

САЛВАДОР ДАЛИ

Када се појавила књига "Ја сам геније" многи су се са одушевљењем сложили да би то свакако био одличан начин да се окарактерише лик и дјело Салвадора Далија, шпанског надреалистичког сликара који је био и глумац, писац, вајар и сценограф. Он спада међу 20 најзначајнијих умјетника XX вијека и остаје главни симбол надреализма, не само због својих слика већ и изјава, поступака, саме појаве, тако да се може рећи да је и његов живот био у потпуности надреалистички.

"Дализми"

• Са седам година Дали је изјавио да жели да буде куварница кад порасте.

• На изложби надреалиста у Лондону 1936. године појавио се у ронилачком одијелу.

• На једном званичном скупу, када је замољен да одржи говор, рекао је: "Бићу толико кратак да сам управо завршио!"

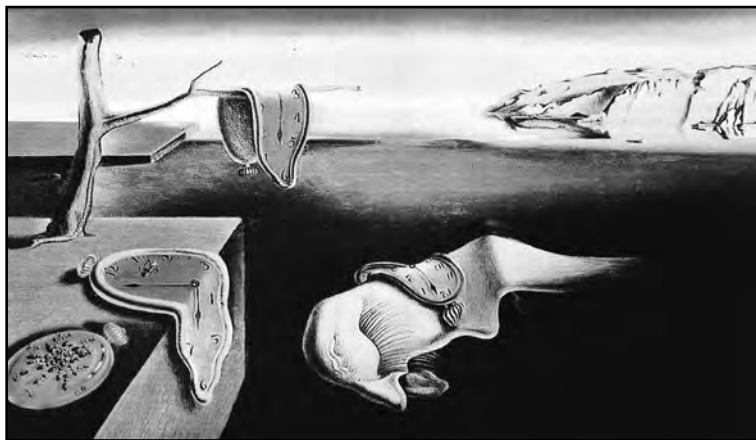
• Дали је инсистирао да сам изабере зграду у којој ће бити његов музеј, што је и остварио. Сам је осмислио све у згради, а једна од чуднијих ствари јесте да је WC спојио са својим гробом.

• Тврдио је да његови шиљати бркови служе као антене за комуникацију са ванземаљцима.

"Изјаве"

• "Не бој се савршености-никада је нећеш досећи".

• "Противим се монотонији, подржавам разноликост, противим се ограничењу, подржавам дивљу страст, противим се једнообразности, подржавам хијерархију, противим се спанању, подржавам пужа

Упорност сећања (Меки сатови), 1931. (уље на платну, Њујорк, Музеј модерне умјетности)

Пар са главама пуним облака, 1936. (приватна колекција)

са његовом кућицом".

• "Рај није горе, већ у срцу човјека".

• "Постоји само једна разлика између лудака и мене-ја нисам луд".

• "Трговање без рекламе исто је што и намигивање дјевојци у мраку; ти знаш

шта радиш, али нико други то не зна".

• "Свако јутро када се пробудим осјетим изузетну радост-радост што сам ја Салвадор Дали-и питам се шта ће ново и лијепо Дали данас постићи".

Жаклина Мрдовић

УМЈЕТНОСТ И ВИЗУЕЛНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Визуелне умјетности су током последњих деценија прошлог вијека постале један од најважнијих фактора културног, медијског и пословног развоја како у свијету, тако и у Црној Гори. То је уједно и мотив оснивања Факултета визуелних умјетности у Подгорици и увођења предмета у реформисаним школама (као обавезни изборни предмет који се изучава у сва четири разреда) са циљем да ствара и унапређује креативни простор изучавања универзалних визуелних језика: језика графичког и WEB дизајна, јези-

ка ликовних умјетности, као и фотографије.

Стварање амбијента у коме ученици продукују, усавршавају и усмјеравају своју надареност је један од основних намјена предмета. С обзиром на вријеме у коме живимо и на развој технологије, овај предмет је скоро неопходан.

Предмет треба да помогне ученицима да постану естетски гледаоци, практичари, љубитељи ликовне умјетности, што свакако утиче и подстиче на хумани развој и подиже ниво опште културе. Жаклина Мрдовић

ПРЕЛИЈЕПЕ УСПОМЕНЕ

ДРАГОЦЈЕНА ИСКУСТВА И ПОЗНАНСТВА

У последње вријеме све се више људи одлучује на живот у иностранству. И ја сам, као и многи други, сањала да једног дана, макар и на кратко, живим у некој далекој земљи. Али никад нисам дозвољавала самој себи да превише размишљам о томе, јер сам сматрала да је то један од оних снова које је немогуће остварити. Прошле године, након што сам видјела оглас у новинама, одлучила сам да се пријавим на конкурс за А - SMYLE (American Serbia & Montenegro Youth Leadership Exchange) стипендију која је покривала све трошкове путовања, школовања и боравка у Сједињеним Америчким Државама у трајању од годину дана. Селекција кандидата вршена је у 3 круга тестирања. Пријављено је више стотина средњошколаца из цијеле Црне Горе да би се на крају, након тестирања, број свео на 24 који ће постати добитници А - SMYLE стипендије.

Пријавила сам се и са лакоћом положила све тестове, али и даље нисам била свјесна чињенице да су ми шансе за дуго жељени одлазак огромне. Остало је још само да обавим финални интервју. Неколико недеља после, контактирали су ме и саопштили да сам изабрана међу 24 стипендиста. Тешко је описати како сам се осјећала у том тренутку, јер су осјећања била помјешана. Са једне стране срећа, један од мојих највећих снова постаје стварност, напосокон ћу искусити живот ван Балкана, са друге стране туга, што ћу бити одвојена од породице и друштва на годину дана. Остатак љета сам провела у

припремама, нестрпљиво ишчекујући 13. август када је требало да путујем. Дошао је и тај дан, кренула сам са осталим стипендистима ка нашем одредишту.

По први пут сам се "отиснула" на тако дуг пут, али савршена организација путовања, свима нам је растјерала сумњу и страх. Кренули смо заједно за Франкфурт, затим Вашингтон, а одатле свако свом финалном одредишту! Моје је било Liberty Hill, Texas. Већина нас је већ током љета била у контакту са породицама које ће их прихватити. Моји домаћини били су дивни људи, какве сам само могла пожелјети. Трудити су се да ми удовоље на сваком кораку и омогуће да се осјећам као код своје куће. Признајем, иако не баш велики, али био је то културни шок за мене. Срећна околност по мене била је у томе, што сам живјела и ишла у школу у мањој средини, у самом срцу Тексаса. Култура и обичаји тог народа, нешто што сам могла видјети само на телевизији, сада су ме окруживали и временом сам постала дио њих. Одлазак на бејзбол и фудбалске утакмице, родео, музеје националне умјетности и културе, затим обилазак свих већих градова у Тексасу у којима сам посетила бројне знаменитости, учинили су да се временом веома брзо уклопим и осјећим као дио свега тога. Оно што је оставило огроман утицај на мене била је посјета NASA центру, нешто за мене до тада незамисливо. Упознала сам и њихове обичаје, породична окупљања, празнике као што су Дан захвал-

ности, Ноћ вјештица, затим свадбе, а најжалост и сахране. Честе посјете цркви и службама омогућили су ми да на најбољи начин упознам њихову религију и рационалан приступ животу, који ти људи имају. Све што сам слушала о тој земљи и људима, није се баш поклопило са оним што сам затекла тамо. Чињеница је да су међуљудски односи разноврснији и нешто формалнији него код нас, али у основи људи су веома срдачни. Прихватили су ме много боље него што сам очекивала.

Школа коју сам похађала, по броју ученика одговара нашој Гимназији. По својој организацији предавања и опремљености, моја нова школа, представљала је нешто што сам имала прилику да видим само у филмовима. Услови рада били су такви, какви се само пожељети могу. Предавања и тестирања нису личила на овадшња. Изборне области појединих предмета, свакодневно похађање предавања и вјежби, на крају сваке седмице тестирање искључиво у писменој форми били су новина за мене. На крају семестра тј. полугођа полагају се завршни испити. Ученици са свим одличним оцјенама, међу којима сам била и ја, ослобођени су те обавезе. Не постоје стална одјељења као код нас, већ ученици посјеђују предавања оних предмета и њихових области које је одаберу. Битно је само да се у току школовања положе сви предмети, тако да се често на предавањима могу наћи ученици скоро свих узраста. Све то, иако необично, прихватила сам знатно бр-

же него што сам се надала. Стекла сам велики број пријатеља за цијели живот и имала среће што су ме прихватили од свег срца. Без обзира што долазим из сасвим другачије културе, из једне земље за коју апсолутно нико од њих није ни чуо, показали су интересовање и радозналост да што више сазнају о њој. Неки су чак научили и поједине ријечи и фразе нашег језика.

Све у свему, било је то путовање које никада нећу заборавити и носим само лијепе успомене са њега. А све што је лијепо и занимљиво најжалост брзо прође. Након првих мјесец-два привикавања на људе, обичаје, климу и храну, остатак мог боравка је прошао као дланом о длан. И учинило ми се да се нисам ни осврнула, а дан повратка се приближио. Иако сам осјећала потребу да коначно причам својим језиком, морам признати да ми се није ишло назад, макар не још. Али ето, након свега, морала сам. Тек што сам се навикла на школу, упознала много ученика, професора, као и људи ван ње, дошло је вријеме да кренем. Свима њима, било јако жао због тога што морам да се вратим. Нарочито велики шок је био за моје ж'хост парентс" који су ме прихватили као своје дијете. Сви су се питали да ли постоји неки начин да продужим боравак, надам се некада, макар у даљој будућности. Наравно, то би ми причинило неизмијерно задовољство, а до тада остају прелијепе успомене и драгоцјена искуства и познанства.

Ивана Б. Котлаја IV₃

ЈОШ ЈЕДАН ПУТ ЗА ГЕНЕРАЦИЈУ КОЈА РАСТЕ

О НОБЕЛУ И НОБЕЛОВОЈ НАГРАДИ

Нобел Алфред Бернхард, шведски хемичар, проналазач, филантроп, рођен је 21. 10. 1833. у Стокхолму. Основно школовање завршио је у родном граду, а касније, по преласку оца у Русију (1842), наставља средњу школу у Петрограду. Већ тада говори руски, енглески, француски и немачки. Наставља школовање у Америци, али се убрзо враћа у Петроград и ради са својим оцем на проналазцима мина за одбрану на копну и мору, торпеда и других експлозивних направа за царску Русију.

Нобел показује велико интересовање за експлозиве, а нарочито за нитроглицерин (жућкаста течност која при удару, мућкању или загријевању експлодира), а када се разблажи алкохол служи и као лијек за срчане болеснике. Након првих неуспјешних покушаја са смјешом нитроглицерина и барута (у току ко-

их су се узастопно догађале несреће, а у jednoј од њих живот је изгубио његов најмлађи брат), случајно 1867. године, открива да се главна мана нитроглицерола (његова превелика осјетљивост) може у прилићнијмјери отклонити додавањем инфузоријске земље. Тако је добијени експлозив назвао динамит. Убрзо динамит стиче свјетску славу и доноси Нобелу велико богатство. Фабрике за производњу овог експлозива ничу у Њемачкој, Аустрији, Финској, Шпанији... Нобел оснива двије компаније: „Социете централ де динамит“ и „Нобел динамит труст цомпанц“ у Лондону. 1888. године произвео је и први бездимни динамит, баллистит. Неколико дана пред своју смрт пријављује и свој последњи, 129 патент.

Његово богатство је било огромно и велики дио је остављен фонду за додјељивање Нобелових награде. У

присуству своја два асистента 27. Новембра 1895. године, написао је тестамент који је након смрти, 10. Децембра исте године објављен. У свом тестаменту је навео да се његова стечена имовина прода, а новац уложи у банке. Ради се заправо о највриједнијој годишњој награди која се додјељује сваке године почевши од 1901 (са изузетком ратних година 1940-1942) на дан Нобелове смрти (10.12.). Награде се додјељују из камата главнице, намјенене појединцима или организацијама без обзира на народност, који су стекли највише заслуга за човјечанство открићима у области фи-

зице, хемије, медицине или физиологије, стварања књижевног дјела и успјесним залагањем на раду око ширења братства међу народима, односно повећања броја мировних конгреса. Жалосна је чињеница да су кандидати за ову награду редовно малобројни. Награда за књижевност сматра се великим међународним признањем које награђеном прибавља новемасе читалаца, а сама је по себи довољна да писца учини милионером. Висина награде је једнака за свих пет категорија, али износ награде није сваке године исти, јер зависи од величине фондова (креће се отприлике до висине од око 700000 шведских круна).

Дијана Царић Ш4

Вођа, вожд, фирер, дуче, каудиљо, само су неке од одредница за особе које имају апсолутни утицај на одређену групу људи. У зависности од вида комуникације који остварује са својим „сљедбеницима“ разликујемо аутократе - код којих је готово све искључиво једносмјерно (одозго стално стижу наредбе, а одоздо прихватање без поговора) и демократски изабране вође (који трају док уживају повјерење народа). На прелазу, између ових крајности, уврстит' ћемо и харизматичне вође (гр. charisma-милосни, божји дар). Код овог типа, сљедбеници се идентификују са неким израженим способностима вође као и начином комуникације који их мотивише на акцију. Појава оваквих вођа, када себе проглашавају спасиоцима, често се веже за тешка и кризна времена. Они се појављују као демократски изабране вође од стране народа, али када задобију потпуно повјерење, догађа се да постају аутократе!

Појава вођа зависи од више фактора од којих пресудну улогу имају:

- одређене историјске активности
- потребе сљедбеника за вођом
- психолошка структура самог вође

За вођу је најважније да постоје људи који ће га обожаваати, тражити, слушати, подржавати, који ће се потчињавати свакој његовој заповјести.. Он је „индивидуална понуда на колективну тражњу“ како рече Лав Троцки. Вође имају специфичан ментални склоп чије су одреднице пројекција, осјећање надмоћности, негирање стварности, нарцизам као и вјечно гладни его! Све вође су, вјероватно, у суштини деструктивне, па им је потребан неко на кога ће да пројектују своју деструктивну моћ, како се не би сами урушили. Порицање је примитивни механизам одбране који служи за негирање стварности коју не желе да прихвате. Занимљивост је да су готово сви велики диктатори били ниског раста па отуда и појам „наполеонски комплекс“. Жеља сваког диктатора је да за себе веже божанско поријекло, па сходно томе брићу све и свакога ко асоцира на неке мрље из њихове прошлости. Систематски уништавају свакога чије име почиње да се издваја из масе обичних, њему потчињених. Иако мрзе своје сљедбенике због комплекса више вриједности, јавности морају да се прикажу као милостиви и прости људи па их често гледамо како помажу старима, љубе дјецу, запо-

ВОЂА

чињу радне акције и сл.

Први прави вођа у људској историји био је Мојсије. Он је био религиозни и политички вођа. Овакве, месијанске вође се често појављују за вријеме великих друштвених турбуленција-економских криза, ратова, елементарних несрећа. Човјек је у суштини збуњено биће које се боји да донесе одлуке у критичном тренутку, због кајања које би изазвао погрешан избор. У том случају, радо препуштају другоме да донесе ту одлуку умјести њих и приклањају се групи ради касније евентуалне емпатије. Наиме у једном истраживању 80 % је негативно одговорило на питање у коме је одговор очигледно позитиван зато што је и остатак групе одговорило нетачно.

Рецимо, дуготрајнији финансијски проблеми изазивају друштвену и психолошку кризу чије су последице анксиозност и напетост. Човјек се осјећа беспомоћно, напуштено, изгубљено. Без могућности да управља сопственом судбином. Овакви људи се лако потчињавају и брзо падају под туђи утицај. За психу сваког човјека је најгора неизвјесност. Човјек брзо прихвата пораз и мири се са њим, али га неизвјесност убија. Појављувања Адолфа Хитлера на свјетској сцени има директну везу са великом економском кризом која је потресала тадашњу Вајмарску републику од 1922-1933. Слом економије је уништио нижу и средњу радничку класу. Улични немири, штрајкови, протести изазивали су узнемиреност код просјечног Њемца који је „програмиран“ за ред, рад и тачност. Пошто није могао да поднесе такво стање, тражио је човјека који ће га изабавити из тог свеопштег хаоса. Као „месија“ се 1933. године појавио Хитлер.

Заједничко, често, за све велике вође и диктаторе је рани губитак оца (Буда, Исус, Мојсије, као и Цезар, Хитлер, Стаљин...). Они у дјетињству идеализују очинску фигуру. Гледају око себе друге родитеље, схватају шта су изгубили, па желе да постану очеви читаве нације. Све вође имају изванредну моћ комуникације, имагинаци-

је, и одлични су психоаналитичари! Пошто вођа постоји само док постоје људи који га прате и идеализују, губитак повјерења је уједно крах његовог живота, који не жели да оконча сам. Када осјети да губи сљедбенике, у њему се буди панични глас који му налаже да се спаси! Међутим, пошто себе сматрају својеврсним месијама, долази до изобличавања идеје из „спасити себе“ у „спасити нацију“, јер осјећај месијанства ће одложити неизбјежни крах. Вођа не показује своје све веће психичко посрнуће док год га прате сљедбеници, јер кад га не би пратили, онда не би имао кога да спаси и води до „обећане земље“. Они га у почетку одушевљено прате, јер кроз његову личност постижу пољуљану психичку равнотежу, и поштоживе у вријеме великих криза, очекују изваљење! У завршним стадијумима кад увиде да их је сво вријеме води слијепца, нема повратка, већ се котрљају низ јаму.. Вођа обично има јак апарат који контролише све „јеретике“ и неистомисљенике и систематски их уништава, да као коров не би засметали „онима који желе да израсту“.

Губитак сљедбеника је његов крај, па их све егоистично води у смрт! Примјер је колективно самоубиство припадника секте „Храм народа“ у Гвајани 1979. године када је отров попило 998 људи заједно са својим „месијом“ Џимом Џонсом. Хитлер је индиректно убио преко 50 милиона људи, и потпуно уништио Њемачку која му је слијепо вјеровала.

Ово је био посебан осврт на политичке вође, људе, код којих се нагло нављала месијанска идеја када би се нашли у животној кризи из које један пут води ка психози или самоубиству а други ка „месијанству као спасењу“. Спасењу из којег су проистекли највећи ратови и погибље у историји човјечанства..

Владан Шарац IV3

ЈЕДАН (ПРЕ) ДОСАДАН ДАН...

Сваки бол, плач, песимистички поглед, свака патња, тјескоба, пуко животно вегетирање... Сувишност. Она тачка над „и“ и малим „ј“. Ове три тачке у наслову. Још један натпис више, тамо негдје, онако узгред, реда ради, безидејан. Оно обично, типично, учестало. Жуља, боде, оштро сасјече у оној једној, а већ са титулом „досадној“ секунди.

Да ли је довољно само постојати; бити на тврдом земаљском тлу; испрограмирано пузати кроз живот, његове сате, дане, мјесеце, године...? Јесте. Довољно. Само довољно. Али је и ограничено. Са том оградом се не смијемо, а и не можемо задовољити.

Класична свакодневница реалног живота у модерном добу. Не звучи лоше, али је опет само довољно, а људи нису сувише скромни.

Међутим, не би ли било љепше разбити монотонију овог, као по правилу, увијек истог тока? Промијенити доминантну боју (лако је, јер, „небу од плаве свиле“ није тешко да побоји од тамног ортача индустрије, мада је јасно да не скрећемо на овој раскрсници)? Добра идеја! Освежити фасаду. Бар наједан дан унијети нека „хипи“ обиљежја. Само нека. Дугине боје и музику. Мирљубивост се подразумева.

Или да ова липа, док још има „крпица“ на себи и мало „косе“ на глави, постане палма на... на... , па пошто скромност остављамо по страни, нека скокне до Бахама. Океан (улица), палма (липа) и Бахами. Дајмо јој шансу. Када оголи у сваком погледу, чаршијске приче ће до њеног опоравка имати времена на претек за нетражене, али народу некако корисне коментаре о

њеној накарадности, гротескности, безобразлуку и пољуљаном моралу.

Зашто себи не дати одушка и створити лични печат, потпис, симбол? Препознатљив? Јасан? Знан себи, а не Феми, Перси и осталом комшилuku? Не патити само због „јесењинског“ умирања, Илићевог песимизма; „фјодорски“ казнити? Зар је обавеза да нас боли оно што боли све? Господина са актн-ташном? Даму преко пута? Не. Имати свој знак, потписати свој дан, дати свој отисак својој патњи и својој радости. Постати сам по себи симбол. Због овога су велики умови стварали. Због себе првенствено, а ми смо узгредна станица на којој се дају и примају упутства, па после свако својим путем. Нуде нам слободу и свијетле тренутке. Зашто их не искористити? Ако ништа, бар су врло повољни-не траже надокнаду, а ово је једини начин на који нас могу убиједити-не превише издатака, јер, свако је понекад кир Јања.

Реалистички гледано, сваки овај сувишни ред би требало да изазове оно отварање уста на које не можемо да утичемо. Тепаму му „зијевање“. Али са друге стране, модернистички, дио о зијевању (пропраћен улијегањем мува и сл. и то, гле, ироније!-у једној „сплин секунди“) можемо и да прескочимо. Чисто док рушимо сви зид досаде. На часак. Јер, ту смо „поур л' арт“, а не „поур л' утилице“. Бар овај пут. Било како било, некад некад нескромна и дрска па себи дозволим луксуз да се сложим са великим Гогољем јер је препознао оно што са времена на вријеме осјетим, рекавши да је „досадно, господо, живјети на овом свијету“.

Јована Бановић Ш3

ОТПОР ЗАБОРАВУ

Обнављање гробнице породице Пејатовић, која је у летопис просвјете и културе уписала неколико веома значајних имена, прави је примјер оданости и изузетан исказ поштовања првенствено првом директору пљеваљске Гимназије Танасије Пејатовићу

Врло су интересантне ироче и ишумачена која је Танасије ириближежи о именима мјестиа за чија су сиваранја иосијали различити моитиви и ибуде.

По иосијанку, имена мјестиа сврсијава у чейири ирије :

1. Имена без коријена у српском језику (Лим, Тара, Ђојина, Кашићел, Обарде Мајарује)
2. Имена која имају коријен у српском језику, али су биле различитије ибуде за њихово сиваранье ирема облику ишерена, ио расишњи, ио ириродним ипојавам и сл. (Гуке, Црна Сипијна, Јабука (збој јабачијој облика у средини села), Косаница (збој италасасијој земљишћиа-коса) .
3. Имена мјестиа која су добила

ТАНАСИЈЕ И ТОПОНИМИКА

називе ирема ирезименима сивановника, ио имену једне личности или ио неком доијају (Којовићи, Шилци, Бабине,Козица)

4. Најзад имена мјестиа, која ишакоће имају коријен у српском језику, али не могу да се иројумаче иа се уз њих надовезују ироче.

Тако се ироче за село Ошловићи да су му сивановници у доба косовске бишке кренули у војску и ио ијерали сшоку за исхрану. Кад је ишо видио Кнез Лазар блаисловио

их је ријечима : „Еј, дабоида Вам се ошило... Ошуда и име села.

Име иланине Љубишње ироче се да је иосијало овако: Кад је Херцеј Шћейан женио сина, свашови су ишли иреко ове иланине. Вјештар слушајно диине дувак с лица невјесијина . Кад је види Херцеј задиви се њеној љејоити. Преко ноћи, на једном ироиланку Херцеј се ирикраде и обљуби је. По ишоме се иројиланак назове Љубичина ливада, а ио ливади и цијела иланина Љубишња.

„У оваквим ирочима ошледа се ситлана ишешна код народа да се све нејасно и неиришумачено објасни, иа макар да је све ишо честио невјесијо смичљено и далеко од иамеити.“

ИЗ ЉОТОПИСА ГИМНАЗИЈЕ ЗА ШКОЛСКУ 2007/2008. ГОДИНУ

Школске 2007/08. године уписана су 604 ученика. Формирано је 20 одељења (у свим разредима по 5 одељења; по разредима број ученика: у првом: 144, у другом 169, у трећем 147 и у четвртном 144).

Редовна настава почела је 3. септембра 2007. године (понедељак, са пуним фондом часова).

У наставу је укључено 35 професора и 5 приправника. У првој седмици у организацији школе наручени су уџбеници, преко "Пљеваљске књижице".

15. септембра одржана је сједница Школског одбора. На сједници је разматран успјех и владање ученика у школској 2006/07. години. Било је говора о почетку нове

2007/08. г. и завршетку реконструкције зграде која је започета у претходној години.

20. септембра одржана је сједница Одељењских вијећа свих разреда. На сједницама су разматране информације одељењских старјешина о условима живота и рада ученика и њиховим могућностима за праћење и усвајање програмских садржаја. Наставници су говорили о уџбеницима и другој литератури (снбдјевености). Вијећа су ускладила изразу писмених, контролних и тест задатака.

Од 17. до 24. септембра професорица Мирка Ђуровић присуствовала је семинару из информатике, одржаном у Подгорици.

22. и 23. септембра планинарско-извиђачка секција извела је походе на планину Ковач и камповање у Буковици.

27. септембра у свечаној сали Гимназије "Танасије Пејатовић" одржано је књижевно вече Слободана Калезића, под покровитељством Народне библиотеке "Стеван Самарчић" и Радио-телевизије Пљевља.

27. 28. и 29. септембра одржан је семинар за професоре физике у Тивту. Семинару су присуствовали професори физике Миђун Свркота и Слободан Јелован.

28. септембра конституисан је Савјет родитеља који броји 15 чланова. За председника Савјета изабрана је госпођа Елма Катана, службеник Рудника угља у Пљевљима.

4. октобра изведен је јесењи излет са спортским садржајима преко Во-

дица и Голубиње.

4. октобра одржана је сједница Наставничког вијећа са дневним редом:

1) Информације о почетку школске 2007/08. године;

2) Разматрање годишњег плана и програма рада;

3) Презентација сајта Гимназије;

4) Избор два представника Наставничког вијећа у Школски одбор. (тајним гласањем изабране су професорице Јованка Брашанац и Јадранка Јестровић).

4. октобра у 20 часова драмско-рецитаторска секција извела је представу "Код Спасеније" у режији Немање Голубовића, ученика IV разреда.

10. октобра одржана је сједница Школског одбора. На сједници Школског одбора

усвојен је Годишњи план и програм рада Гимназије за школску 2007/08. годину.

12. и 13. октобра професорица Весна Кастратовић присуствовала је семинару из прве помоћи, који организује Црвени крст. Семинар је одржан у Сутомору.

10. 11. и 12. октобра професорица руског језика и књижевности Јадранка Јестровић присуствовала је семинару у Подгорици који је организовала Руска федерација.

15. октобра (понедељак) јутарња температура била је - 3 степена Целзијусова. Почели смо с гријањем у Школи.

18. и 19. октобра професорице Љиљана Бајчетић (историја) и Миљана Вучинић (математика) учествовале на семинару за израду матурских питања (задатака) за пилот матуру и екстерну матуру 2009/2010. године.

26. и 27. октобра око десетак професора посетило је 52. међународни сајам књига у Београду.

26. октобра у Етнографском музеју промовисано је фототипско изда-

ње "Типар" у сарадњи Завичајног музеја и Удружења Пљевљака у Београду.

2. 3. и 4. новембра професори математике Игор Пурић, Јованка Брашанац и Миљана Вучинић присуствовали су семинару који се одржао у Тивту.

6. новембра, у уторак, дјеца из Дјечијег вртића "Еко бајка" посетили су Гимназију. Професорица информатике, Селма Рамовић, показала им је компјутерску учионицу и популарно испричала неке занимљивости.

8. новембра у Свечаној сали Гимназије одржано је књижевно вече Светислава Басаре, добитника Нинове награде за роман "Успон и пад Паркинсонове болести". Ријеч о аутору дао је Петар В. Арбутина. Гости програма били су Љубивоје Ршумовић и Душан Говедарица. Аутор је покљонио Гимназији 5 књига са посветом, поводом 106. рођендана Школе.

9. новембра у Свечаној сали Гимназије одржано је књижевно вече Љиљана Хаџановић Ђуровић. Списатељица је покљонила 5 романа Гимназији за 106. годишњицу рада.

12. новембра одржана је сједница Наставничког вијећа на којој је извршена анализа успјеха и владања на крају првог класификационог периода.

13. новембра у 19,00 часова у Свечаној сали Гимназије одржано је вече умјетничке музике са насловом Трио Класика: Вили Фердинанди (виолина), Лела Пешић (флаута) и Игор Перацић (виолончело).

16. новембра одржана су спортска такмичења поводом Дана школе између Гимназије и ССШ у малом фудбалу, кошарци, рукомету и стоним тенису. Истог дана у 19,00 часова изведена је позоришна представа у Дому војске Црне Горе на француском језику, коју су режирали професорице Емира Хамзић и Драгиња Зечевић. Представа се звала "LES ADOS" (Адолесценти). Ова представа је освојила прво мјесто на фестивалу у Беранама (маја, о.г.).

16. новембра са почетком у 20,30 часова одржано је другарско вече у ресторану Гимназије.

26. новембра изашао је осми број Гласа Гимназије.

26. новембра конституисан је нови Школски одбор. Чланови Школског одбора су: Јованка Брашанац, Јадранка Јестровић, (професорице), Ђорђевић Џуверовић (дипломирани машински инжењер), Др. Илхан Туркумовић (специјалиста неуропсихијатрије), Др. Радисав Џуверовић, Милисав Грбовић (професор и директор ССШ) и Миомир Дамјановић (дипломирани геолог). За председника је изабрана професорица Јованка Брашанац.

Од 7. до 9. децембра у сали Гимназије, Културни центар извео је концерте жичаних инструмената

12. децембра 2007. године у Свечаној сали Гимназије изведена је позоришна представа наших ученика под називом "Љубав, навика паника", (по тексту из серије са РТС-а) у режији Немање Голубовића. Учествовали су: Илда Мекић-Кића, Милош Милинковић-Мића, Дејана Аничкић-Века, Немања Голубовић-Јовановић, Тијана Вуковић-Смиљка, Јелена Бјекковић-Маца, Аца Тањевић-пијани песник; Ивона Лучић-разредна, Вељко Перузић-из вождова, Валентина Поповић-Маја и Ивона Живковић-Јања.

29. децембра одржане су сједнице Одељењских вијећа и сједница Наставничког вијећа.

31. децембра извршено је саопштавање успјеха и владања на крају првог полугодишта. Дакле, зимски распуст за ученике траје до 28. јануара 2008. године.

Од 19. до 21. јануара планинарско-извиђачка секција "Младост" посетила је Дјечије прихватилиште "Младост" у Бијелој, гдје су са професором Асимом Кухињом покљонили робе у вриједности од 2000 еура.

1. фебруара 2008. године одржана је сједница Наставничког вијећа на којој је разматран свеукупан успјех

и владање у првом полутођу и предложене припреме за матурски испит и такмичење ученика.

6. фебруара одржан је састанак Заједнице ученика.

11. фебруара одржана је сједница Наставничког вијећа на којој је анализиран рад стручних органа.

19. фебруара одржана је сједница Наставничког вијећа гдје је директор презентовао обавезне изборне предмете у функцији матурског стандарда за ученике Опште гимназије.

20. и 21. фебруара ученици Гимназије и ССШ изразили су негодовање мирним протестом поводом проглашења "независности државе Косово".

29. фебруара одржана је сједница Школског одбора на којој је усвојен завршни рачун и размотрене актуелна ситуација у школи и успјех.

3. марта одржана је сједница Савјета родитеља.

8. марта одржано је школско такмичење ученика из математике, физике, хемије, биологије и страних језика (руски, енглески и француски).

13. марта у библиотеци Гимназије свечано су додијељене дипломе и књиге за освојена прва три мјеста.

За државно такмичење квалификовали су се:

Из математике: Никола Бељаш - I разред, ментор Игор Пурић, Ивана Џуверовић - II разред, ментор Јованка Брашанац, Милена Сераглић - II разред, ментор Јованка Брашанац, Милена Милинковић - III разред, ментор Драган Зукловић.

Из физике: Павле Ђондовић - II разред, ментор Миђун Свркота, Милан Милинковић - II разред, ментор Миђун Свркота.

Из хемије: Милена Чоловић - I разред, ментор Роса Терзић, Аника Дајевић - I разред, ментор Мунира Дешевић, Дијана Џарић - II разред, ментор Роса Терзић, Милорад Ђуковић - III разред, ментор Мунира Дешевић.

Из биологије: Алекса Ђокић - I разред, ментор Весна Кастратовић, Немања Драгаћ - I разред, ментор Весна Кастратовић, Маја Јелић - II разред, ментор Тања Драгашевић, Јелена Брашанац - III разред, ментор Тања Драгашевић, Страхиња Вранеш - IV разред, ментор Весна Кастратовић.

Из енглеског језика: Оља Коћало - III разред, ментор Невена Томић, Невена Боровић - III разред, ментор Невена Томић.

16. марта уграђен је и видео надзор са 16 камера. Камере покривају све холове школе, двориште и школско игралиште са улазом у физкултурну салу.

25. марта одржане су сједнице Одељењских вијећа IV-тих разреда и Наставничког вијеће. Успјех ученика дат је на сајту.

1. априла 2008. године одржане су сједнице Одељењских вијећа за ученике I, II и III разреда.

7. априла 2008. године одржана је сједница Наставничког вијећа на којој је извршена детаљна анализа успјеха и владања ученика на крају трећег класификационог периода и дате информације о одласку ученика на Државно такмичење 12. и 13. априла.

10. априла породица покојног професора Јована- Јоца Лаушевића покљонила је школи 200 еура за које смо купили 4 енциклопедије: Историја света, Умјетност у историји света, Свеобухватна енциклопедија митологије и Свеобухватна историја цивилизације.

На државном такмичењу наши ученици су освојили 6 првих мјеста, што до сада у историји Гимназије није забиљежено. Побједници су:

-Никола Милинковић (математика-III разред)

-Милан Милинковић (физика-II разред)

-Милена Чоловић (хемија-I разред)

-Дијана Џарић (хемија-II разред)

-Немања Драгаћ (биологија-I разред)

-Јелена Брашанац (биологија-III разред)

18. априла ученици IV-тих разреда обишли су сајам Високог образовања у Бијелом Пољу. Одлазак ученика спонзорисала је СО Пљевља.

24. априла у сали СО Пљевља све ученике који су освојили неко од прва три мјеста, Основних школа и Гимназије, примио је потпредседник Општине, господин Авдо Ајановић. Првопласиране ученике наградио је пригодном књигом и новчаном наградом (100 еура).

Од 24. априла до 4. маја ученици, шампиони са Државног такмичења у претходној години са представом Адолесценти, као и њихови професори Драгиња Зечевић и Емира Хамзић боравили су у Француској.

13. 14. и 15. маја одржана је пробна матура за ученике II разреда Опште гимназије.

14. маја директор Гимназије Драган Зукловић био је гост другог програма РТЦГ, на тему екстерне матуре и предмета који допуњују матурски стандард.

20. маја одржане су сједнице Одељењских вијећа IV разреда и Наставничког вијеће. На поправни испит упућено је 17 ученика.

Од 24. маја до 1. јуна ученици III разреда били су на екскурзији у Шпанији. Пратили су их професори: Миланка Чепић (вођа екскурзије), Горица Вакиревић, Емира Хамзић и Данко Деспотовић.

6. јуна Шампиони у знању из математике, физике, хемије и биологије заједно са менторима примили су адекватне награде и признања од Испитног центра. Спонзор одласка била је СО Пљевља.

8. јуна на Државном првенству из прве помоћи екипа Гимназије освојила је друго мјесто. Екипу је припремала и водила професорица Весна Кастратовић.

8. јуна у 20,00 часова одржано је матурско вече у хотелу "Пљевља".

12. јуна за ученике I, II и III разреда завршена је наставна година.

13. јуна 2008. године одржане су сједнице Одељењских вијећа и Наставничког вијеће.

13. јуна после сједнице Наставничког вијећа одржане су прва и друга сједница Испитног одбора. На првој сједници ИО формиране су комисије за полагање матурског испита у школској 2007/08. години. На другој сједници ИО утврђено је који од пријављених кандидата испуњава услове за ослобађање матурског испита.

14. јуна у 14,00 часова извршено је саопштавање успјеха I, II и III разреда и уручивање свједочанстава.

16. јуна од 8,00 до 12,00 часова одржан је писмени задатак из српског језика и књижевности на матурском испиту.

17. јуна од 8,00 до 12,00 часова одржани су писмени задаци из првог страног језика и математике.

18. и 19. јуна одржани су усмени испити на матурском испиту.

20. јуна одржана је сједница Испитног одбора на којој је утврђен успјех ученика на матурском испиту.

21. јуна у Свечаној сали Гимназије уручене су дипломе "Луча" и дипломе о завршном испиту. Дипломе "Луча" и књиге уручио је директор Драган Зукловић. Дипломе матурског испита уручила је председница Школског одбора Јованка Брашанац. Освајачима првог мјеста на Државном такмичењу, књиге је уручила секретар матуре Јадранка Јестровић.

Добитнике дипломе "Луча I", председник Општине Пљевља Др. Филип Вуковић наградио је пригодном књигом и новчаном наградом (100 еура), а добитнике "Луча II" такође књигом и новчаном наградом (50 еура). Награде је уручио секретар за друштвене дјелатности господин Драган Палдрмић.

23. 24. и 25. јуна извршен је упис 150 ученика I разреда, примљених по конкурсу.

26. јуна изведен је једнодневни излет запослених у Гимназији на Плавско језеро.

30. јула у 10,00 часова одржана је сједница Наставничког вијећа, на којој је извршена подјела часова и одређена разредна старјешинства за школску 2008/09. годину.

У августовском испитном року полагао је из I, II и III разреда 61 ученик. Сви су положили поправне испите. У 2008/09. години уписана су 604 ученика.

СЈЕЋАЊЕ НА ПРОФЕСОРА ЈОВАНА ЈОЦА ЛАУШЕВИЋА

У присуству бројне родбине и угледних пријатеља и колега, на гробљу у Равнима, 9. априла 2007. године сахрањен је Јован Лаушевић, професор историје. Из опростних говора преносимо акцен-

Смрт не поштује вријеме и не најављује свој долазак те је отргла из наше средине професора и васпитача младих, нашег поштованог колегу Јоца Лаушевића.

Нестао, ево, кад се нико није надао. Колико јуче, сретали смо се, попричали. Одавао је човјека физичке свјезине и, као увијек, ведро расположења.

Јоцово дугогодишње наставно и стручно искуство била је велика помоћ млађим колегама који ће се са дужним пијететом сјећати колеге Лаушевића кад год се набу пред неким теже рјешивим наставним и животним проблемом. Може се с правом рећи да је колектив Гимназије, у коме је заслужено стекао пензију, као и шира друштвена средина осиромашена његовом смрћу за једног запаженог стручњака, школског посленика и човјека. Свој радни вијек посветио је школи, ученицима и нама, његовим колегама.

Као човјек тежио је да увијек остане вјеран принципима: бити доследан себи, слободно стварати, бити осјетљивао за истину и борити се за човјека.

Као педагог настојао је да ученике ослободи књишког знања, да им развије смисао за самосталан рад, да слободно изражавају оно што доживљавају.

Приликом обиљежавања стогодишњице Пљеваљске гимназије, остао је запажен његов серијал

прилога о људима и догађајима, везаним за лучу знања којој је остао вјеран до краја живота. Поред професора и директора, није, при том, заборавио ни обичне, "невидљиве" људе без којих би живот био сиромашнији, незамишљив. Хвала му у име свих.

Јован Лаушевић рођен је 1934. године у Пљевљима, а филозофски факултет, група историја, завршио је 1959. године у Сарајеву. Прво је радио у Првој основној школи, затим Економској школи у којој је 1964/65. године вршио дужност директора. У Гимназију је дошао 1965/66. године, гдје је предавао историју и социологију. Интеграцијом средњих школа, 1985/86. године изабран је за директора ООУР-а Настава. Издвајањем Гимназије из Школског центра наставио је да ради као професор историје и уставног права. Објављивао је прилоге историјског значаја у Пљеваљским новинама и многим листовима и часописима.

Био је члан Председништва Друштва историчара Црне Горе. Добитник је звања педагошког савјетника.

Нека му је вјечна слава и хвала!

ДНЕВНИК ПЛАНИНАРСКЕ СЕКЦИЈЕ „МЛАДОСТ“

Септембарског јутра 2007. године екипа планинарске секције наше школе кренула је на „пут“; тј. једнодневни поход у Буковицу. Пјешачење је одлично прошло, наравно и дружење уз логорску ватру, смијех и забаву до дубоко у ноћ. Љепота Буковице не може стати у пет реченица. Поред природних љепота, село красе и гостопримљиви мјештани. За породицу Дакић имамо само ријечи хвале.

Пут смо наставили 21. јануара 2008. године. Овог пута усмјерили смо интересовања према југу, на Црногорско приморје. Путешествије је трајало три дана. Успут смо обилазили манастир Морачу и археолошко насеље Дукљу у близини Подгорице. Уз професора историје, Вита Кнежевића, наша нова сазнања била су потпунија и интересантнија. Пролазећи кроз Будву, задржали смо се у Котору и Тивту. Затим трајектом преко Боко-которског залива, први дан свог путовања завршили смо у Игалу. Из Игала смо кренули према Бијелој у посјету дјечијем дому „Младост“.

Случајност је да дом носи име као и наша НВО; међутим, нисмо случајно обиљежили осмогодишње постојање наше „Младости“ на овом мјесту.

Хуманитарну акцију смо назвали „Младост за Младост“. Имали смо за циљ да, колико је то у нашој моћи, материјалним средствима помогнемо дјеци без родитеља и тако покажемо да нису сами. У дому смо остали цио дан. Дружење са дјецом било је присно. Осјећају смо неодољиву узајамну наклоност. На нашу велику жалост, морали смо назад, у Пљевља. Чврсто смо обећали да ћемо им се вратити, да наставимо дружење „Младост за Младост“. Захваљујемо свим добрим људима на реализацији ове акције!

У повратку смо обишли кућу Ива Андрића, као и музеј

који се налази у близини. Уз одмарање, пјесму и дружење путовање нам је било занимљиво и незаборавно.

Али, нови изазови били су пред нама! 2. 2. 2008. кренули смо на два дана у Левер Тару. Након четворосатног пјешачења од Битинског поља до Адрићине куле, били смо гости Османа Авдовића у планинарској Кули, која је била у изградњи.

1. 5. посјетили смо имање породице Шљука, на којем се налази школа јахања. Истог дана наставили смо ка Битинској пећини. Наилазили смо на многобројне препреке, на срећу, савладавање је било успешно. Улазак у пећину пробудио нам је страх, изазвао језу и одушевљење истовремено.

По позиву домаћина, присуствовали смо отварању планинарског дома, Авдовића куле. Дружили смо се са планинарима из БХ и других крајева ЦГ. Уз топли чај и пријатан разговор, вријеме је просто пројурило.

Дивно је када имате срећу да упознајете тако добре људе као што су породице Авдовић и Дакић. Велико им ХВАЛА за земљиште у Битинском пољу, које су нам поклонили за изградњу планинарског дома. Очекујемо подршку и вјерујемо да чекање има смисла, јер су дружење и пријатељство оно што нас све испуњава!

На слици (с лијева на десно): први ред: Елвис Находовић (штићеник дома „Младост“), замјеник директора; други ред: проф. Витомир Кнежевић, Лејла Цигуљин, Ена Мујовић, Фуад Таловић (возач), проф. Асим Кухиња, Милош Милиновић, господин Ђукановић (директор), Невена Спајић, Ела Ајановић, Биљана Шћепановић, Тијана Радовић (штићеница дома „Младост“), Тијана Шћепановић, Марија Пивљанин; трећи ред: Страхиња Вранеш, Олмо Влаховљак и Ђорђе Војиновић.

Невена Спајић
Адита Влаховљак

Гимназијска кошарка

У фебруару 2008. године одржан је турнир у кошарци. Учествовало је 20 екипа (сви разреди). Све екипе, у игри три на три, покушале су да се домогну трона.

Први дио турнира био је лигашког типа, а касније се прешло на куп систем. Мечеве су се играли на вријеме у трајању од 10 минута. У другој фази такмичења мечеве су били елиминационог карактера. Код правила игре урадили смо благе корекције.

У мушкој конкуренцији најбољу игру пружили су

ученици у саставу: Милан Цогаз, Никола Вуковић и Миљан Мијатовић. У женској конкуренцији, боље од осталих биле су ученице у саставу: Маја Кнежевић, Тијана Спајић и Милица Дајевић. Све је протекло у фер и спорској атмосфери, под надзором професора физичког васпитања: Данка Деспотовића и Мерване Манојловић.

Најбољим екипама у обје конкуренције додјелили су пехаре и медаље.

Иван Јечменица
Оља Коћало

ПРВЕНСТВО ЦРНЕ ГОРЕ

БИСЕРИ ЖЕНСКОГ ФУДБАЛА

Ученице гимназије „Танасије Пејатовић“ успјешно се баве женском фудбалом још од 1988.г.

Традиција се наставља... На овогодишњем Државном такмичењу у малом фудбалу, екипа наше школе освојила је друго мјесто.

Иако је већи број фудбалерки отишао на студије у друге градове, средњошколке су се окупили и доказале да се уз жељу и велику борбеност могу оправдати резултати бивших саиграчица.

Првенство Црне Горе у женском фудбалу, одиграло се у Бару. Наша екипа је играла у слиједеном саставу: Кристина и Ксенија Аранитовић, Тамара Срдањин, Бојана Чепић, Марија Вуковић, Марија Јанушевић и Наида Бајровић. Наши тренери, професори

физичког васпитања, Мервана Манојловић и Данко Деспотовић били су веома задовољни нашом игром. У наредној сезони екипа ће бити знатно подмлађена. Наш капитен

Тамара Срдањин, велика је оптимиста; вјерује да ћемо и у будуће остварити добре резултате. Трудимо се да оправдамо повјерење наших професора.

Екипа женског фудбала

КОШАРКА

СПОРТ ГИМНАЗИЈАЛАЦА

Кошарка је један од најпопуларнијих и најгледанијих спортова данашњице. Игра се на свих пет континената. У свијету постоји више од сто милиона активних кошаркаша као и велики број клубова, и чак 200 националних кошаркашких савеза под окриљем FIBA -е.

А како је све почело? Ко је измислио кошарку, зашто и када? Јесу ли кошаркаши увјек били веома високи, да ли су судије увјек свирале „ду-плу“?

Отац модерне кошарке је Канађанин Џејмс Нејсмит (dr. James Naismith (1861 - 1939)) који је радио као професор физичког васпитања у школи Christian workers (данас Springfield college). У Спрингфилду, у америчкој држави Масачусетсу.

Кошарка није настала случајно, како неки тумаче, тј до идеје о кошарци Нејсмит није дошао онда када је папир смотан у облику лоптице бацао у корпу за воће. На колеџима студенти су у јесен играли рагби, а у прољеће се бавили атлетиком и бејзболом. Зими су губили занимање за спорт.

Као тренер фудбалског тима Нејсмит је настојао да измисли неку занимљиву игру у затвореном простору како би задржао кондицију код својих ученика током хладног зимског периода. Почетком децембра 1891. Нејсмит је модификовао дјечију игру Патка на камену, прилагодио још неколико спортова у једну цјелину и написао једноставна правила за свега двије седмице. Основна идеја била је слиједена: нова игра мора садржати елементе који дају могућност играња на свим теренима са сталном метом, да се игра лоптом и да постоји равнотежа између напада и одбране.

5 основних правила (од 13 оригиналних) др. Нејсмита:

1. Лопта је округла, велика и лагана и њом се игра само рукама.
2. Забрањено је ношење лопте.
3. На терену играју двије

екипе, једна против друге, али се забрањује сваки особни контакт и насртање на тијело другог играча.

4. Кош је постигнут када лопта уђе и остане у корпи.

5. Циљ је малих димензија, уздигнут је како би се играчи користили вјештином убацавања, а не снагом и то зато што је циљ постављен водоравно.

Било је предложено да се нова игра зове „NEISMIT-HBALL“ али је др. Нејсмит то одбио. Име

„BASKETBALL“ (BASKET - корпа и BALL - лопта) предложио је један од Нејсмитових ученика. Игра је била популарна од самог почетка.

Прво се играло фудбалском лоптом чије је ношење у току игре Нејсмит забрањено. На под дворане поставио је двије корпе за воће, по једну на обје стране терена. Након што је увидио да један играч може с лакоћом ометати улазак лопте у корпу, подигао их је на висину од 3.05 м. Такав кош се разликовао од данашњег по томе што је имао чврсто дно. И тако, када би једна екипа постигла кош, супарници су морали да праве „манушке мердевине“ и да ваде лопту из кошаре! Па замислите само Кириленко да кош нашој презентацији а Ребрача се пење Бодироги на главу да би извадио лопту. Срећом, данашњи кошчеви се састоје из обруча који пропушта лопту из мрежице.

Прве лопте израђене искључиво за кошарку биле су смеђе, што је била уобичајена боја све до 50-тих година XX вијека. Пол Тони Хинкл, у потрази за лоптом која би била уочљива, у употребу је увео наранџасту лопту, која је и данас стандардна.

Вођење лопте или дриблинг није било предвиђено првобитним правилима. Лопта је превођена само додавањем између суиграча. Дриблинг је увођен постепено, али није много примјењиван с обзиром на неправилан облик лопти и њихово неравномјерно одскакање. Кошеви из игре вредновани су са 2 поена, а кошчеви постигнути са слободних бацања 1 поен.

Први јавни кошаркашки сусрет одиграо је 02.03.1892. између студената и наставника Springfield collage-a. Студенти су побједили 5:1.

Прва женска кошаркашка утакмица одиграна је 22.03.1893. у Нортхамптон-у. Мушкарцима није било

дозвољено да гледају утакмицу. Играло се са 9 играча и на терену упола краћем него данашњи NBA терен.

Прије увођења правила да се тим састоји од 5 играча (1897.), понекад се дешавало да се на терену појави ипо 50 играча у сваком тиму.

Олимпијски статус кошарка је стекла 1936. године и данас се игра под окриљем двије велике организације: америчке NBA и интернационалне FIBA.

Основне разлике у правилима између NBA и FIBA: Терен: димензија 29м x 15м NBA - 28м x 15м FIBA.

Дужина утакмице: 4 периода (четвртине) по 12 мин. NBA - по 10 мин. FIBA.

Линија за три поена на: 7.24м NBA - 6.25м FIBA.

Број личних грешки је: 6 NBA - 5 FIBA.

Офанзивне и дефанзивне: 3 секунде NBA и офанзивне 3 секунде FIBA.

Облик рекета (простора под кошом)

Тијана Пејатовић IV₅

Издавач
Гимназија „Танасије Пејатовић“ - Пљевља

За издавача
Драган Зукловић, директор

Уредник
Јадранка Јестровић

Редакција
Јадранка Јестровић, Милорад Јокнић, Емира Хамзић, Невенка Јеловац, Милојка Црногорац-Ненадић, Сања Голубовић, Игор Пурић, Љиљана Вајчетић, Росанда Терзић, Јақлина Мрдовић, Милорад Зечевић, Тијана Пејатовић, Немања Драгаш, Милена Чоловић, Милорад Ђуровић, Јелена Брашанац, Оља Коћало, Ђуро Деспотовић, Снежана Живковић, Гордана Јеловац, Милица Бубања, Наталија Вељковић, Драгана Марковић, Владан Шарац, Олмо Влаховљак, Јована Бановић, Милош Милиновић, Невена Спајић и Адита Влаховљак.

Компјутерски слог
Данка Шаранчић

Припрема за штампу
Раде Кнежевић

Штампа
„Графокартон“, Пријепоље

Тираж
1000 примјерака

Трећа срећа

У марту ове године у гимназији „Танасије Пејатовић“ одржано је надигравање у одбојци.

Турнир је привукао пажњу публике. Фискултурна сала била је препуна све вријеме. У почетку, утакмице су играле по лигашком систему: принцип свака са сваком у оквиру једне генерације, да би се затим прешло на куп систем. Учествовали су скоро сви разреди. Такмичење је било специфично по томе што су екипе биле мјешовите (дјечаки и дјевојчице у истој екипи).

У самом почетку свака екипа је одиграла четири утакмице. Најбоље двије екипе, из генерације прола-

зиле су даље. Осам тимова надигравало се између себе, с тим што су ученици четвртог разреда играли са ученицима трећег, а ученици другог са ученицима првог разреда. Првопласиране четири екипе у полуфиналу издвојиле су финалисте.

Финале је било спектакуларно: ученици III₂ и III₄ у веома јакој конкуренцији, показали су спортско умјемење и знање. На жалост, екипа III₂ није била довољно спремна да се супротстави екипи III₄, која је овај турнир завршила у побједничком стилу, без пораза!

Првопласиране три екипе добиле су пехаре и медаље.